

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 1

**ФАКУЛЬТЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, ПРАВА ТА
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»
протокол від 31 серпня 2023 р.
№ 10

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з підготовки і захисту кваліфікаційної роботи

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека,
безпека державного кордону»

спеціальності 256 «Національна безпека

(за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»

освітньо-професійна програма «Національна безпека (за окремими сферами
забезпечення і видами діяльності)»

факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Рекомендовано на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
29 серпня 2023 р.,
протокол № 9

Завідувач кафедри

 Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-професійної
програми

 Димитрій ГРИЦИШЕН

Житомир
2023-2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 2

Методичні рекомендації з підготовки і захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» (освітньо-професійна програма «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)») / Державний університет «Житомирська політехніка»; уклад. : ГРИЦИШЕН Д.О., СЕРГІЄНКО Л.В., СВІРКО С.В., СУПРУНОВА І.В. – Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2023. – 49 с

Розробники / Укладачі : ГРИЦИШЕН Д.О., СЕРГІЄНКО Л.В., СВІРКО С.В., СУПРУНОВА І.В.

У методичних рекомендаціях викладено загальні положення та вимоги щодо підготовки, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи, її структури, критерії оцінювання для здобувачів освітнього ступеня «магістр» спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» (освітньо-професійна програма «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»). У методичних рекомендаціях містяться загальні положення та характеристика кожного із етапів роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 3

ВСТУП

Дані методичні рекомендації щодо написання, змісту та оформлення кваліфікаційної роботи розроблено згідно Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня «магістр» галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» Міністерства освіти і науки України (далі – Стандарт вищої освіти) та освітньо-професійної програми «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» другого (магістерського) рівня вищої освіти Державного університету «Житомирська політехніка» (далі - Університет), за якими виконання і захист кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання здобувачів вищої освіти за вищевказаної спеціальністю та формою атестації здобувачів вищої освіти - безпековців. Кваліфікаційна робота магістра-безпековця виступає його самостійною теоретико-прикладною письмовою працею дослідницько-інноваційного характеру, яка знаменує завершальний етап його підготовки, підсумовуючи теоретичну та практичну підготовки в рамках нормативної та вибіркової складових освітньо-професійної програми «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)». Водночас кваліфікаційна робота є формою контролю набутих здобувачем другого рівня вищої освіти у процесі навчання інтегрованих знань, умінь, навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків із забезпечення національної безпеки на всіх її рівнях та в межах всіх складових.

Мета даних методичних рекомендацій – встановлення загальних вимог до організації процесу підготовки та написання кваліфікаційної роботи, її структури та змісту, порядку оформлення та процедури захисту. Методичні рекомендації дають змогу ознайомитися з загальними положеннями та вимогами Університету до кваліфікаційних робіт за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)», порядком вибору теми та виконання роботи, її структурою і змістом, вимогами до написання та оформлення, порядком рецензування, підготовки до захисту та захистом роботи, критеріями її оцінювання. Дані методичні рекомендації спрямовують здобувачів у напрямі творчої самостійної роботи над досліджуваною проблематикою і допомагають виконати кваліфікаційну роботу на належному науково-теоретичному та фаховому рівні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 4

З М І С Т

1. Загальні положення.....	5
2. Вибір теми кваліфікаційної роботи	8
3. Представлення теми кваліфікаційної роботи на методичному семінарі та її затвердження	11
4. Планування дослідження.....	11
5. Інформаційна база дослідження	13
6. Методи дослідження	14
7. Проведення дослідження, впровадження його результатів та написання роботи.....	18
8. Відгук наукового керівника і рецензування кваліфікаційної роботи	23
9. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи	24
10. Захист кваліфікаційної роботи	25
Додаток 1. ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ І ТЕМ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ.....	27
Додаток 2. БЛАНК ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ.....	31
Додаток 3. ПЛАН КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	34
Додаток 4. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	35
4.1. Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи	35
4.2. Зразок оформлення титульної сторінки.....	41
4.3. Зразок заяви на плагіат.....	42
4.4. Зразок оформлення змісту	42
4.5. Зразок оформлення переліку умовних позначень.....	42
4.6. Приклад оформлення основної частини кваліфікаційної роботи	43
4.7. Зразок оформлення анотації.....	45
Додаток 5. БЛАНК ВІДГУКУ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ.....	47
Додаток 6. БЛАНК РЕЦЕНЗІЇ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ.....	49
Додаток 7. БЛАНК ПОДАВАННЯ ГОЛОВІ ЕК.....	50
Додаток 8. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ СЛАЙДІВ.....	51
Додаток 9. ПРАВИЛА ТА НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	53

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 5

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кваліфікаційна робота за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» (далі – робота) є самостійно виконаною магістрантом кваліфікаційною працею дослідницького характеру, що представляється на захист екзаменаційній комісії Університету. Захистом роботи завершується підготовка фахівця у закладі вищої освіти.

1.2. За своїм змістом представлена на захист робота має:

1) відрізнятися актуальністю тобто розкривати та вирішувати нагальні та перспективні проблеми в галузі національної безпеки, перед усім в сфері боротьби з тероризмом;

2) бути виконаною на прикладі перед органів сфери національної безпеки зокрема або діяльності в сфері національної безпеки конкретних державних органів або органів місцевого самоврядування в цілому, державних та комунальних підприємств, установ (закладів) чи організацій, що відносяться до сфери діяльності безпекових органів або в їх межах реалізуються безпекові функції; приватних підприємств і організацій, що здійснюють надання послуг в сфері національної безпеки в розрізі її складових, а також приватних підприємств і організацій, в межах яких реалізуються безпекові функції;

3) доводити здатність магістранта систематизувати, розширювати та використовувати набуті під час навчання теоретичні і практичні знання;

4) бути завершеним логічно цілісним дослідженням;

5) спрямовуватися на удосконалення існуючої практики як національної безпеки (перед усім в сфері боротьби з тероризмом), так і державного управління національною безпекою;

6) містити конкретні наукові та/або прикладні рішення актуальних питань як національної безпеки, перед усім в сфері боротьби з тероризмом, так і державного управління національною безпекою;

7) відрізнятися елементами новизни та/або інноваціями (нововведеннями в практику як національної безпеки (перед усім в сфері боротьби з тероризмом), так і державного управління національною безпекою, запропонованих магістрантом на основі узагальнення досягнень науки і передового досвіду);

8) мати практичну значимість.

1.3. Процес виконання роботи включає такі типові етапи:

1) вибір та погодження теми роботи;

2) презентація теми кваліфікаційної роботи на семінарі за спеціальністю;

3) затвердження теми кваліфікаційної роботи наказом по університету;

4) отримання завдання з підготовки кваліфікаційної роботи ;

5) складання робочого плану дослідження;

6) проведення дослідження за темою роботи та письмове викладення матеріалів дослідження;

7) впровадження результатів дослідження;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 6

- 8) підготовка презентації роботи;
- 9) отримання відгуку наукового керівника роботи та її рецензування;
- 10) захист роботи.

1.4. Підготовкою роботи керує науковий керівник, закріплений за відповідним магістрантом в установленому порядку.

1.5. Науковий керівник роботи: консультує магістранта з питань вибору теми роботи; надає рекомендації для опрацювання інформації за темою роботи (складання переліку необхідної літератури, пошуку довідкових та статистичних матеріалів, а також визначення інших джерел інформації); допомагає скласти робочий план дослідження за темою роботи; проводить систематичні, визначені розкладом консультації; контролює процес самостійної роботи магістранта і визначає готовність магістранта до захисту виконаної роботи; дає відгук на виконану роботу, в якому за умови виконання магістрантом вимог до роботи, встановлених даними методичними вказівками рекомендує її до захисту.

Слід пам'ятати, що кваліфікаційна робота є невід'ємною складовою частиною попередньої наукової роботи здобувача (курскових та конкурсних робіт, тез доповідей на науково-практичних конференціях тощо), самостійним, завершеним науковим дослідженням у галузі знань з національної безпеки (перед усім в сфері боротьби з тероризмом), має внутрішню логіку, чітко структурована та містить сукупність результатів, положень, що пропонується для публічного захисту. У кваліфікаційній роботі має бути розв'язана складна задача чи проблема у сфері національної безпеки (перед усім в сфері боротьби з тероризмом), що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Метою кваліфікаційної роботи є застосування набутих у процесі навчання теоретичних знань і практичних навичок для самостійного розв'язання конкретної актуальної проблеми національної безпеки (перед усім в сфері боротьби з тероризмом) на підставі критичного аналізу та узагальнення існуючої інформації з обраної проблеми, проведення власних досліджень, виконання розробок, формування рекомендацій для розв'язання проблеми.

Перелік програмних результатів навчання зі спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)», досягненню яких сприятиме виконання кваліфікаційної роботи, представлено в табл. 1.

Таблиця 1.1.

Перелік програмних результатів навчання

ПРН1. Застосовувати системний аналіз та синтез для вирішення завдань забезпечення національної безпеки
ПРН2. Застосовувати вітчизняний та зарубіжний досвід забезпечення національної безпеки з урахуванням теорії національної безпеки під час здійснення професійної діяльності
ПРН5. Розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері національної безпеки з

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 7

<p>урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.</p> <p>ПРН11. Застосовувати загальну методологію, спеціальні методи і технології для розв'язання професійних задач у визначених законодавством сферах та за напрямками майбутньої діяльності</p> <p>ПРН12. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки і є основою для прийняття ефективних рішень, проведення досліджень та критичного осмислення проблем у галузі національної безпеки.</p> <p>ПРН16. Демонструвати розуміння комплексної природи економічної безпеки в системі забезпечення національної безпеки країни в умовах геополітичних та гео економічних загроз (трансформації)</p> <p>ПРН17. Виявляти та прогнозувати ризики національній безпеці України з урахуванням теорій терорології та іредентизму та обґрунтовувати заходи щодо їх мінімізації для забезпечення економічної безпеки держави</p> <p>ПРН18. Ідентифікувати підозрілі фінансові операції та застосовувати сучасні підходи та механізми до запобігання і протидії фінансуванню тероризму та збройних конфліктів під час здійснення професійної діяльності</p> <p>ПРН19. Інтерпретувати механізми співпраці безпекових інституцій та контролюючих органів щодо протидії фінансуванню тероризму та збройних конфліктів</p> <p>ПРН20. Застосовувати інструменти антикризового управління та впровадження інновацій щодо запобігання і протидії фінансуванню тероризму та збройних конфліктів у сфері управління національною безпекою</p> <p>ПРН21. Характеризувати процес імплементації стандартів НАТО у безпековій галузі у національний правопорядок України та демонструвати знання актуального стану взаємовідносин України з Європейським Союзом, розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, міжнародного співробітництва у сфері запобігання і протидії фінансуванню тероризму та збройних конфліктів</p>

Перелік забезпечення загальних компетентностей навчання зі спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)», досягненню яких сприятиме виконання кваліфікаційної роботи, представлено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2.

Перелік програмних загальних компетентностей відповідно до компонентам освітньо-професійної програми

<p><i>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</i></p> <p><i>ЗК 4. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні</i></p> <p><i>ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</i></p>

У процесі підготовки і захисту кваліфікаційної роботи здобувач має продемонструвати набуття спеціальних компетентностей, зокрема:

- *СК 1. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідних сферах національної безпеки*
- *СК 3. Здатність використовувати понятійно-категоріальний апарат теорії національної безпеки, аналізувати та розвивати структуру системи забезпечення національної безпеки та принципи її функціонування*
- *СК 4. Здатність аналізувати та прогнозувати розвиток безпекового середовища (глобальний,*

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 8

регіональний та національний аспекти) за окремими сферами забезпечення та видами діяльності

- СК 5. Здатність організовувати цілеспрямовану діяльність щодо формування і реалізації державної політики у сферах національної безпеки та оборони
- СК 7. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) у широких та/або мультиміждисциплінарних контекстах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності
- СК 8. Здатність використовувати понятійно-категоріальний апарат теорій терорології та іредентизму, аналізувати структуру системи запобігання і протидії фінансуванню тероризму та збройних конфліктів

До виконання кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі, які виконали всі вимоги навчального плану ОПП «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)». Присвоєння ступеня вищої освіти «магістр» відбувається на підставі публічного захисту кваліфікаційної роботи перед Екзаменаційною комісією.

2. ВИБІР ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.2. Вибір теми роботи – це перший і найбільш відповідальний етап самостійної дослідницької роботи магістранта. Процес вибору теми дослідження потребує попередньої системної праці магістранта та консультацій з науковим керівником і складається з таких етапів: ознайомлення з даними Методичними рекомендаціями; визначення загального напрямку дослідження, в рамках якого вибирається тема роботи; підбір літератури і попередній загальний аналіз інформації для вибору теми в рамках відповідного напрямку дослідження; попереднє формулювання назви теми роботи; опрацювання інформації за темою роботи для загального окреслення проблеми (основного питання) дослідження; проведення попередньої розробки теоретичних положень майбутнього дослідження і конкретизації проблеми (основного питання) дослідження; уточнення разом із науковим керівником конкретизованої проблеми (основного питання) дослідження та назви теми роботи; погодження остаточної назви роботи із науковим керівником; контроль представником кафедри, відповідності формулювання назви роботи вимогам цих Рекомендацій.

2.2. При виборі теми кваліфікаційної роботи враховуються: напрямки формування національної безпеки країни (перед усім в сфері боротьби з тероризмом) та ключові проблеми розвитку країни у всіх її сферах; існування конкретних проблемних питань практики національної безпеки (перед усім в сфері боротьби з тероризмом), їх важливість для суспільства і необхідність практичного вирішення їх саме зараз; недостатня вивченість відповідних проблемних питань; пропозиції та побажання органів національної безпеки та інших державних органів, які направляють магістрантів на навчання, щодо тематики досліджень актуальних питань національної безпеки; не повторюваність постановки теми роботи, відсутність її подібності з іншими роботами; зв'язок теми роботи з професійною спрямованістю вищої освіти магістранта, його попереднім життєвим і трудовим

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 9

досвідом та майбутньою професійною діяльністю; творчий інтерес магістранта до теми роботи; можливість доступу магістранта до збору інформації, необхідної для проведення дослідження; власні попередні розробки та публікації магістранта за темою роботи.

2.3. Приблизний перелік напрямів досліджень і тем кваліфікаційних робіт за спеціальністю «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» наведено відповідно у *додатку 1*. Останній оновлюється та уточняється щорічно профільною кафедрою на основі аналізу актуальних завдань національної безпеки.

2.4. У процесі вибору теми роботи магістрант може: обрати тему роботи із запропонованого відповідною кафедрою приблизного переліку; уточнити назву теми роботи із цього переліку; запропонувати свою назву роботи з урахуванням власного досвіду, творчих інтересів, схильностей та попередніх напрацювань.

2.5. На стадії вибору теми роботи обов'язково має бути поставлена та конкретизована проблема (основне питання) майбутнього дослідження, що дозволить належним чином аргументувати вибір теми дослідження.

2.6. Постановка і конкретизація проблеми (основного питання) майбутнього дослідження включає: обґрунтування актуальності теми роботи; визначення об'єкта і предмета дослідження; формулювання його мети; попередній вибір методів дослідження; попередній огляд імовірних результатів дослідження; визначення очікуваних інновацій, які можуть бути запроваджені в практику національної безпеки; попередня оцінка практичного значення імовірних результатів дослідження.

2.7. Актуальність теми роботи може бути обґрунтована на основі: наявності існуючих протиріч між фактичним станом досліджуваного явища або процесу в межах національної безпеки та ідеальним уявленням про нього; виявлення неповного знання про це явище або процес в межах національної безпеки, а також про шляхи і способи розв'язання існуючих протиріч між фактичним його станом та ідеальним уявленням про нього; показу важливості і необхідності невідкладного розв'язання існуючих протиріч в межах національної безпеки; недостатнього дослідження відповідного проблемного питання в межах національної безпеки, неповного знання про шляхи розв'язання тощо.

2.8. **Об'єкт дослідження** – складне явище або процес, що породжує проблемну ситуацію чи вимагає більш детального знання в сфері національної безпеки.

2.9. **Предмет дослідження** – частина (елемент) складного явища або процесу в межах національної безпеки, яка безпосередньо досліджується в рамках кваліфікаційної роботи.

2.10. **Мета дослідження** – кінцевий результат дослідження в межах національної безпеки, на досягнення якого воно спрямоване.

2.11. **Методи дослідження** – це способи, підходи, принципи та прийоми теоретичного дослідження та практичного розв'язання проблемних питань в межах національної безпеки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 10

3. ПРЕДСТАВЛЕННЯ ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА МЕТОДИЧНОМУ СЕМІНАРІ ТА ЇЇ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

3.1. Тема роботи, обрана магістрантом у відповідності з вимогами розділу 2 цих вказівок, представляється ним на методичному семінарі спеціальністю «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» за участі наукового керівника і у присутності представника кафедри, відповідального за спеціальністю.

Представлення теми роботи магістрантом передбачає:

- 1) виступ щодо назви теми роботи, її актуальності, об'єкта і предмета дослідження, мети і завдань дослідження, імовірних результатів дослідження, можливих елементів новизни та/або інновацій, а також практичного значення очікуваних результатів дослідження (тривалість виступу до 4-5 хвилин; виступ супроводжується показом 3-4 слайдів);
- 2) відповіді на запитання за темою роботи, які виникли у присутніх слухачів та викладачів під час її представлення;
- 3) пропозиції та побажання присутніх щодо уточнення теми роботи, а також організації та проведення відповідного дослідження;
- 4) підсумкові рекомендації наукового керівника.

3.2. Термін вибору магістрантом теми роботи та конкретизації проблеми (основного питання) дослідження визначається графіком навчального процесу.

3.3. Теми робіт, обрані магістрантами відповідно до вимог цих вказівок і обговорені в установленому порядку на відповідному семінарі, затверджуються наказом ректора університету за поданням завідувача кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування.

3.4. Після затвердження наказом по університету теми кваліфікаційної роботи магістранту видається завдання з підготовки відповідної роботи, що містить календарний план (додаток 2).

3.5. Науковий керівник у виключних випадках (з урахуванням результатів проведених магістрантом досліджень) може на прохання студента уточнити тему роботи, погодивши цю зміну із відповідальним за спеціальність та завідувачем випускової кафедри не пізніше, ніж за три місяці до визначеного терміну подання завершеної роботи. Зміна теми роботи оформлюється наказом по університету.

4. ПЛАНУВАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

4.1. Планування дослідження дозволяє організувати раціональне виконання роботи, сконцентрувавшись на ключових моментах дослідження.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 11

4.2. Протягом двох тижнів після затвердження теми кваліфікаційної роботи магістрант спільно із науковим керівником розглядають питання виконання індивідуального робочого плану, визначаючи у робочому порядку загальну спрямованість та послідовність проведення дослідження.

4.3. При визначенні загальної спрямованості та послідовності проведення дослідження виходять із актуальності обраної теми, мети і завдань дослідження, обізнаності магістранта з предметом дослідження, його наявних можливостей щодо збору, накопичення та аналізу необхідної інформації. Логіка і послідовність дій магістранта при проведенні дослідження мають бути виправдані метою та завданнями дослідження і спрямовувати його дослідницьку діяльність на досягнення очікуваних конкретно-прикладних результатів кваліфікаційної роботи.

4.4. Питання прописані в завданні на кваліфікаційну роботу можуть бути конкретизовані до назв розділів, підрозділів і навіть окремих пунктів, які майже повністю відображають змістовне наповнення майбутньої кваліфікаційної роботи і суттєво не корегуються до її завершення. Завдання на кваліфікаційну роботу, підписане магістрантом і відповідним науковим керівником, включається у оформлену роботу (у складі файлу супровідних документів), яка представляється магістрантом Екзаменаційній комісії для захисту.

4.5. В межах завдання на кваліфікаційну роботу магістрантом складається календарний графік проведення дослідження та написання роботи, який вирізняється детальною конкретизацією організаційних моментів, термінів виконання дослідження.

4.6. Рекомендується така орієнтовна структура календарного графіка проведення дослідження:

- 1) попередня підготовка вступу до роботи за результатами презентації та обговорення її теми на навчальному семінарі (звичайно вступ остаточно формується після проведення магістрантом усього дослідження, отримання відповідних результатів та їхньої оцінки);
- 2) розширений підбір і поглиблений огляд літератури та іншої інформації за темою кваліфікаційної роботи ;
- 3) опрацювання основних теоретико-методологічних питань дослідження (уточнення термінологічно-понятійного апарату та підходів і методів проведення дослідження; критичний аналіз нормативно-правових актів і робіт попередників за темою роботи; визначення невирішених питань і відповідно свого місця у їхньому вирішенні у рамках кваліфікаційної роботи);
- 4) написання першого розділу роботи на основі вивчення теоретико- методологічних питань дослідження;
- 5) збір, накопичення, систематизація та вивчення емпіричного матеріалу щодо предмета дослідження та опрацювання відповідної політико-правової, економічної, соціальної та іншої інформації;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 12

- 6) визначення напрямків, підходів, шляхів та методів вирішення проблемних питань дослідження;
- 7) написання другого розділу роботи за результатами аналізу напрямків, підходів, шляхів та методів вирішення проблемних питань дослідження, з обґрунтуванням конкретних пропозицій щодо вирішення проблемних питань дослідження;
- 8) розроблення конкретних пропозицій щодо вирішення проблемних питань дослідження; оцінка повноти вирішення проблемних питань дослідження і достовірності одержаних результатів, їхнє порівняння з існуючою практикою та формулювання висновків і пропозицій за результатами проведеного дослідження;
- 9) кінцеве оформлення кваліфікаційної роботи та підготовка до захисту: підготовка доповіді, презентації та/або ілюстративного матеріалу;
- 10) подання кваліфікаційної роботи в письмовому та електронному вигляді керівнику та на кафедру, у тому числі для перевірки на плагіат;
- 11) отримання відгуку наукового керівника і рецензії на виконану роботу та їх розміщення у файлі супровідних документів;
- 12) захист роботи.

5. ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ

5.1. Дослідження за темою кваліфікаційної роботи слід починати з розширеного підбору та поглибленого огляду літератури та іншої інформації.

5.1.1. Основними джерелами інформації при проведенні досліджень в сфері національної безпеки є:

- 1) Конституція та Кодекси України, закони України, укази Президента України, нормативно-правові акти органів національної безпеки та інші нормативно-правові акти;
- 2) проекти законів України, інших нормативно-правових актів зазначених в п.1.; висновки, пропозиції та зауваження щодо цих проектів;
- 3) опубліковані звернення і звіти державних діячів і посадових осіб, в яких порушуються питання за темою дослідження;
- 4) відповідні інформаційні видання державних органів національної безпеки (аналітичні огляди; реферативні огляди тощо);
- 5) відповідні державні, галузеві та інші стандарти, норми і правила з відповідних питань; проекти цих документів; методичні рекомендації та вказівки, технічні умови та інструкції;
- 6) книги (підручники, навчальні посібники, монографії) за темою дослідження;
- 7) відповідні періодичні видання (журнали в галузі національної безпеки і суміжних з нею наук, збірники наукових праць);

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 13

- 8) рекомендації науково-практичних конференцій, семінарів і читань з досліджуваних питань;
- 9) дані статистичних збірників, електронна статистична інформація;
- 10) оперативні дані; відповідна бухгалтерська звітність;
- 11) матеріали перевірок з відповідних питань;
- 12) дані відповідних соціологічних досліджень;
- 13) звітні та аналітичні дані міжнародних безпекових організацій в різних сферах їх діяльності;
- 14) власні анкетні обстеження;
- 15) власні соціологічні дослідження;
- 16) особисті спостереження за практикою національної безпеки.

5.1.2. По мірі підбору та вивчення джерел інформації за темою дослідження первинний перелік використаних джерел розширюється та уточнюється. Остаточне уточнення переліку джерел відбувається по завершенню дослідження на предмет виключення з нього джерела, що не використані в роботі.

5.1.3. Остаточний перелік використаних джерел у представленій на захист роботі має складатися не менш, як із 70-90 використаних одиниць з відповідними посиланнями на них у тексті роботи.

5.2. Інформація, яка відбирається магістрантом за темою дослідження, має відповідати цільовому її призначенню, бути достовірною, надійною і достатньо повною.

5.3. Процес опрацювання інформації за темою дослідження має носити безперервний характер, оскільки інформація постійно оновлюється (виходять нові нормативно-правові акти, з'являються нові публікації і рекомендації, виникають нові практики тощо).

6. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

6.1. При дослідженні проблемних питань національної безпеки з урахуванням особливостей предмета дослідження застосовуються:

- 1) загальнометодологічний інструментарій;
- 2) методологічний інструментарій наук, суміжних з національною безпекою;
- 3) спеціально-методологічні знання в галузі національної безпеки.

6.2. Загальні методи дослідження залежно від використання їх для опису явищ і процесів чи для теоретичного осмислення явищ і процесів поділяють на три групи:

- 1) емпіричні (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент);
- 2) емпірично-теоретичні (абстрагування, прямий або емпіричний аналіз і синтез, зворотний або елементарно-теоретичний аналіз і синтез, структурно-генетичний або історичний аналіз і синтез, індукція та дедукція, моделювання);

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 14

3) теоретичні (перехід від справді конкретного до абстрактного шляхом поділу єдиного об'єкта дослідження з описом його за допомогою великої кількості понять і суджень; перехід від абстрактних визначень об'єкта до конкретного у його пізнанні з відповідним поновленням цілісності об'єкта).

Загальнометодологічний інструментарій дослідження проблемних питань національної безпеки включає поняття, підходи, принципи і методи різних наук, які мають загальне значення для пізнання суспільства (деякі з цих наук мають загальне значення не тільки для пізнання суспільства, а й для пізнання природи і техніки), зокрема це поняття, підходи, принципи і методи:

1) філософії науки (вчення про істину та шляхи її досягнення, а також про емпіричні, логічні та теоретичні критерії істини);

2) соціальної філософії (підхід до діяльності як до субстанції соціокультурного світу; поняття соціальної дії, її суб'єкта та об'єкта; аналіз потреб та інтересів людини як суспільної істоти; уявлення про суспільство як багаторівневу організовану форму діяльності);

3) філософії політики (спосіб дослідження динамічної природи сучасного суспільства у політичному вимірі; орієнтація на діалогові стратегії у сфері суспільно-політичної практики та узгодження інтересів в ході політичного процесу);

4) етики (категорії добра і зла, вчинку і обов'язку; поняття про норми моралі та засоби попередження конфлікту інтересів; принципи поведінки моральної людини; поняття професійної моралі; орієнтири етики дискурсу, що поєднує людей у боротьбі із викликами, які постають перед людьми у сучасному світі);

4) синергетики (принципи самоорганізації та виникнення, підтримки, сталості та розпаду в системах різної природи);

5) кібернетики (поняття зворотного зв'язку та «чорної скриньки», загальний закон управління та комунікацій у природі, техніці та суспільстві);

6) системного аналізу досліджуваних явищ і процесів (послідовність дій з установами структурних зв'язків між змінними та елементами досліджуваної системи);

7) логіки (правила застосування термінів для позначення понять, правила класифікації, методи аналізу та синтезу, правила доказу).

6.2.1. Особливості предмета дослідження обумовлюють конкретне застосування в тій, або іншій мірі понять, підходів, принципів і методів зазначених наук, але в усіх випадках кваліфікаційна робота має бути логічно цілісним і аргументованим дослідженням. При проведенні дослідження особливо важливим є вміння логічно і послідовно доводити істинність свого судження, спростовуючи при необхідності докази опонентів заради пошуку істини.

6.2.2. На вибір методів дослідження із загальнометодологічного інструментарію впливає також соціальний характер національно-безпекових явищ і процесів, який обмежує можливість постановки та проведення спеціальних експериментів. Тому із загальнометодологічного

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 54 / 15</i>

інструментарію при дослідженні питань національної безпеки звичайно переважають такі методи: спостереження (моніторингу) за розвитком відповідних явищ і процесів (у структурно-генетичному або історичному аспектах); їх моделювання (умовного визначення певних взірцевих варіантів розвитку цих явищ та процесів); перевірки моделей шляхом визначення прогнозованих юридичних, соціальних, організаційних, економічних та інших наслідків, а в разі реалізації певних заходів – шляхом аналізу фактичних наслідків.

6.3. Міждисциплінарний характер національної безпеки обумовлює застосування у роботах з урахуванням особливостей досліджуваного предмета також спеціального методологічного інструментарію суміжних з національної безпеки наук, зокрема: філософії; соціології; політології; міжнародних відносин та геополітики; публічного управління та адміністрування; математики, кібернетики та інформатики; загальної теорії права і держави; конституційного права, адміністративного права (загальної частини і відповідних розділів особливої частини), муніципального права, фінансового права, трудового права, земельного та інших галузей права, а також юридичної техніки; економічної теорії, економіки публічного сектора, регіональної економіки, інституційної економіки; менеджменту людських ресурсів і економіки праці, менеджменту якості, маркетингу, логістики; економічної та соціальної статистики; психології управління, професійної психології тощо; синергетики; фізики, біології та фізіології, хімії, механіки, геології, машинознавства тощо;

6.3.1. Принципово важливо розуміти, що розв'язання більшості проблем національної безпеки перебуває на перетині власне самої національної безпеки і суміжних з ним наук. Так, наприклад, за допомогою спеціального методологічного інструментарію соціології досліджується громадська думка, яка є одним із індикаторів вирішення проблемних питань державного управління національною безпекою, а також ставлення громадськості до органів національної безпеки. Відповідно, соціологічне розуміння та соціологічне пояснення проблемних питань державного управління національною безпекою дозволяє перевіряти та оцінювати результативність державного управління останньою. При вирішенні різноманітних проблемних питань національної безпеки, які мають політичне значення, виникає необхідність у застосуванні спеціального методологічного інструментарію науки про аналіз публічної політики. Методологія правових наук має важливе значення при вирішенні проблемних питань національної безпеки: для розгляду їх у контексті невідчужуваних і невід'ємних прав людини та соціальної справедливості, здійснення народовладдя і організації державної влади та місцевого самоврядування в Україні; для правового врегулювання цих питань з позицій верховенства права і законності, процедурної справедливості, публічності, відкритості і прозорості, результативності і ефективності тощо.

Спеціальні методи економічних досліджень мають застосовуватися при вивченні та аналізі соціально-економічних явищ і процесів в межах національної безпеки. Залежно від логічної послідовності дослідження застосовуються методи: збору, зведення та групування інформації;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 54 / 16</i>

інформаційно-логічного, кореляційного та факторного аналізу зібраних цифрових даних; програмування і моделювання економічних явищ і процесів для ресурсів та ефективності рішень в сфері національної безпеки; розроблення програм соціально-економічного розвитку та подальшого застосування програмно-цільового підходу в бюджетному процесі в частині бюджетного фінансового забезпечення сфери національної безпеки.

Поняття, підходи, принципи і методи статистики праці, менеджменту людських ресурсів, економіки праці, професійної психології мають використовуватися при дослідженні проблемних питань: визначенні вимог до кваліфікації та компетентності за посадами працівників органів національної безпеки; запровадження їх навчання, базованого на професійних компетенціях; організації справедливої, послідовної, психологічно прийнятної та ефективної оплати праці в галузі національної безпеки; проведення неупередженого конкурсного відбору громадян України в органи національної безпеки, а також просування по службі виключно за мотивами моральності та професійності.

При дослідженні питань задоволення потреб громадян у послугах в межах забезпечення національної безпеки мають застосовуватися підходи і принципи менеджменту якості.

6.3.2. У зв'язку з міждисциплінарним характером досліджень слід дотримуватися таких загальних правил: виходячи із конкретного аналізу міждисциплінарних особливостей предмета дослідження, вивчати методологічний інструментарій відповідних наук, суміжних з наукою національної безпеки; адекватно підбирати і коректно застосовувати підходи, методи та прийоми цих наук; чітко виділяти та розрізняти при цьому відповідні аспекти, в рамках яких з позицій різних наук, суміжних з наукою національної безпеки, досліджується відповідне національно-безпекове явище; комплексно вирішувати проблемні питання національної безпеки, досліджуючи їх з позицій різних наук, суміжних з наукою національної безпеки, та системно поєднуючи результати цих досліджень.

6.3.3. До спеціально-методологічного арсеналу дослідження національної безпеки відноситься передусім гуманістично-прагматичний підхід до національно-безпекових явищ і процесів, в основі якого лежать такі положення: уявлення про ідеал людини як вищої соціальної цінності про справедливий соціальний порядок та відповідно про головний обов'язок держави, яким є утвердження та забезпечення прав і свобод людини в межах забезпечення національної безпеки; прагнення реалізувати ідеал людини як вищої соціальної цінності і справедливий соціальний порядок шляхом утвердження та забезпечення в Україні конституційних прав і свобод вільних і рівних у своїй гідності та правах людей в межах забезпечення національної безпеки

З урахуванням характеру національної безпеки в кваліфікаційних роботах звичайно використовується комплексний (міждисциплінарний і міжгалузевий) підхід, який передбачає при вирішенні проблемних питань дослідження використання досягнень національно-безпекової, державоуправлінської, правової, політичної, економічної та інших наук у поєднанні їх з передовою вітчизняною і світовою практикою.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 17

Порівняльний (компаративний) аналіз безпекових систем та практики національної безпеки різних країн дозволяє розглянути та зрозуміти унікальні особливості зарубіжного і вітчизняного досвіду. При вивченні та використанні досвіду інших країн застосовується конкретно- історичний підхід, який передбачає врахування історичних, національно-етнічних, культурних, соціальних, економічних, політичних, правових особливостей власної країни та інших країн. Теоретичний синтез вітчизняного і зарубіжного досвіду дозволяє виробляти практичні рекомендації щодо досліджуваних проблемних питань.

7. ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ ЙОГО РЕЗУЛЬТАТІВ ТА НАПИСАННЯ РОБОТИ

7.6 Підготовлена магістрантом робота має бути логічно цілісним завершеним науковим дослідженням, в процесі якого послідовно розглядаються: постановка та конкретизація проблеми (основного проблемного питання) дослідження (у вступі до роботи); теоретичні та методологічні аспекти дослідження з окресленням низки проблемних питань національної безпеки, які мають бути вирішені (перший розділ роботи); шляхи, напрямки, підходи тощо вирішення досліджуваних питань національної безпеки, а також конкретно обґрунтовані рішення питань національної безпеки, які досліджувалися, та механізми їх впровадження в практику національної безпеки (другий розділ роботи); кожний розділ закінчується висновками. На завершення у висновках з роботи обов'язково мають бути наведені загальні висновки з оцінкою результатів усього проведеного дослідження.

7.6 Впровадження результатів дослідження за темою роботи у загальному випадку може здійснюватися магістрантом у таких формах: апробація результатів дослідження шляхом їх опублікування та обговорення на науково-практичних конференціях і семінарах; публікація результатів дослідження в фахових і відомчих журналах, збірниках наукових праць, матеріалах науково-практичних конференцій і семінарів (одноосібно або у співавторстві); публікація результатів дослідження в інших виданнях (одноосібно або у співавторстві); визначення змісту та організація навчання фахівців з національної безпеки за місцем роботи магістрантом з використанням результатів дослідження; використання результатів виконаного магістрантом дослідження при підготовці нормативно-правових актів, а також при затвердженні програм розвитку національної безпеки в контексті елементів на різних рівнях, планів заходів, методик, стандартів, статутів, регламентів тощо, підтвердженому відповідними рішеннями, розпорядженнями або наказами; підготовка аналітичних і розрахункових даних про очікувану або фактичну ефективність впровадження результатів дослідження. У разі використання в роботі ідей або розробок, що належать співавторам, разом з якими були опубліковані наукові праці, магістрант має відзначити цей факт у кваліфікаційній роботі з обов'язковим зазначенням конкретного особистого внеску в цю працю або розробку.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 18

7.6 При написанні роботи рекомендується керуватися орієнтовним планом роботи, що складається із вступу, двох розділів (з висновками за кожним із розділів), трьох підрозділів у кожному з них, висновків по роботі, списку використаних джерел і додатків (за необхідності). Особливістю підготовки кваліфікаційної роботи за освітнім рівнем «магістр» за спеціальністю 256 в Університеті є те, що здобувачам пропонується два види таких робіт, а саме: теоретичного та аналітичного характеру. При цьому приблизна структура планів таких робіт має наступний вигляд:

Теоретична кваліфікаційна робота:

Розділ 1. Опис теорії та стан її вивченості

1.1. Опис теорії (теорії)

1.2. Стан вивченості проблеми

1.3. Категорії та поняття

Розділ 2. Еволюція теорії (теорія) та перспективи її розвитку

2.1. Передумови формування теорії (політичні, економічні, правові, соціальні, природні) та її еволюція

2.2. Реалізація теорії в різних країнах

2.3. Можливості, ризики та перспективи застосування теорії в управлінні національною безпекою

Аналітична кваліфікаційна робота:

Розділ 1. Теоретичні положення

1.1. Опис проблеми дослідження та її теоретичних положень

1.2. Стан вивченості проблеми

1.3. Категорії та поняття

Розділ 2. Аналітична діагностика та інструменти розвитку

2.1. Методи аналітичної діагностики та інформаційні джерела

2.2. Оцінка та наслідки, напрями подолання наслідків

2.3. Удосконалення діяльності суб'єктів та нормативно-правовий супровід вирішення проблеми

План після затвердження та підписання науковим керівником, включається у оформлену роботу (у складі файлу супровідних документів) (приклад плану наведено в *додатку 3*).

7.6 **Вступ до роботи**, попередньо підготовлений за результатами презентації теми роботи на навчальному семінарі (див. розділи 3-4 рекомендацій), в ході проведення дослідження і після його завершення, може уточнюватися та доповнюватися. Остаточний текст вступу до роботи формується після завершення дослідження, написання основної частини роботи та власної оцінки магістрантом отриманих ним результатів. Вступ до роботи, що подається на захист, має містити загальну характеристику дослідження в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми дослідження – на основі критичного аналізу та порівняно з відомими розв'язаннями проблемних питань дослідження обґрунтовуються актуальність і доцільність виконання роботи для розвитку національної безпеки в межах декілька речень (див. п. 2.7 рекомендацій).

Об'єкт дослідження (див. п. 2.8 рекомендацій) формулюється одним реченням.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 19

Предмет дослідження (див. п. 2.9 рекомендацій) формулюється також одним реченням. Предмет і об'єкт дослідження співвідносяться як загальне і часткове. Основна увага магістранта звертається на предмет дослідження. Назва теми роботи на титульній сторінці і предмет дослідження мають узгоджуватися між собою.

Мета дослідження (див. п. 2.9 рекомендацій) формулюється одним реченням. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Завдання дослідження мають відповідати поставленій меті дослідження і вказувати на засоби її послідовного досягнення через вивчення, аналіз, узагальнення, розробку тощо певних положень, що мають безпосереднє відношення до предмета, який досліджується. Рекомендована кількість завдань дослідження – від 3 до 6, при цьому вони мають узгоджуватись за назвами та змістом з розділами та підрозділами кваліфікаційної роботи.

Методи дослідження – подається повний перелік використаних у роботі методів дослідження для досягнення поставленої мети. Перераховувати їх слід, не відриваючись від змісту роботи, а коротко і змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

Інноваційний характер роботи. Подається коротка анотація інноваційних положень (рішень), запропонованих магістрантом особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше рішень та існуючої практики. Сформульоване інноваційне положення має читатися і сприйматися легко й однозначно (без накопичення дрібних і несуттєвих деталей та уточнень).

Практичне значення одержаних результатів. За наявності необхідно надати відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати. За відсутності цих відомостей, відзначаючи практичну цінність одержаних результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їхньої готовності до використання або масштабів використання.

Апробація результатів роботи. За наявності вказується на яких науково-практичних конференціях, семінарах або нарадах висвітлено результати досліджень, викладених у кваліфікаційній роботі.

Публікації. Наводяться дані про публікацію результатів дослідження за темою роботи.

7.6 Перший розділ роботи. Дослідження в рамках цього розділу носить теоретико-методологічний характер і будується в основному на огляді нормативно-правових актів і публікацій за темою дослідження.

7.5.1. Загальна логіка представлення дослідження при написанні першого розділу роботи звичайно розгортається від стислого окреслення розвитку наукової думки і практики національної безпеки за тими проблемними питаннями, які виділяються магістрантом в процесі аналізу джерел інформації (переважно нормативно-правових актів, програм, проектів і наукових публікацій), і завершується аргументуванням необхідності дослідження відповідних проблемних питань.

7.5.2. При роботі над першим розділом магістрант має:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 20

1) здійснити опис теорії (теорій) національної безпеки (для роботи теоретичного характеру) або проблеми дослідження в сфері національної безпеки та її теоретичних положень (для роботи аналітичного характеру);

2) визначити стан вивчення обраної для опрацювання проблеми в сфері національної безпеки, а саме: проаналізувати відповідні позиції та підходи попередників; критично розглянути способи вирішення досліджуваних питань; аргументувати власну позицію з цього приводу; чітко, стисло і послідовно показати необхідність вирішення досліджуваних проблемних питань національної безпеки, тим самим визначити власну причетність до цього процесу в рамках кваліфікаційної роботи; визначати власні підходи і методи дослідження;

3) опрацювати категорії та поняття, їх зв'язки, а також закріплення в нормативно-правовому полі національної безпеки (у разі виявлення неоднозначності у позначенні певних понять спірні терміни та поняття уточнити їх з наведенням необхідних аргументів);

7.5.3. Перший розділ роботи має складатися з трьох підрозділів. Назви підрозділів та їх зміст визначаються особливостями предмета дослідження і виробленою магістрантом логікою дослідження.

7.6 Другий розділ роботи. Дослідження в рамках цього розділу носять теоретико-аналітичний характер і вибудовуються довкола вибору напряму вирішення досліджуваних проблемних питань національної безпеки (подальшого розвитку відповідної теорії, визначення шляхів, методів і знарядь їх практичного розв'язання); мають носити характер конкретних теоретико-практичних пропозицій і рекомендацій, які логічно витікають із попереднього розділу роботи і є достатньо аргументованими.

7.6.1. Загальна логіка представлення дослідження при написанні другого розділу роботи звичайно розгортається від спостережень за вітчизняними і зарубіжними практиками вирішення досліджуваних проблемних питань національної безпеки з проведенням відповідного порівняльного аналізу і завершується аргументованим вибором оптимального напряму вирішення досліджуваних проблемних питань національної безпеки. Представлення звичайно розгортається від аргументації на користь певної системи конкретних пропозицій щодо вирішення досліджуваних проблемних питань національної безпеки і до оцінки виконання відповідних завдань дослідження.

7.6.2. При роботі над другим розділом роботи магістрант має:

1) окреслити основні етапи розвитку наукової думки з досліджуваних проблемних питань теорії національної безпеки - передумови формування теорії (політичні, економічні, правові, соціальні, природні) та її еволюція (для роботи теоретичного характеру);

2) забезпечити збір, накопичення, систематизацію та вивчення емпіричного матеріалу щодо вирішення досліджуваних проблемних питань національної безпеки в Україні та інших країнах (для роботи теоретичного та аналітичного характеру);

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 54 / 21</i>

3) критично проаналізувати та порівняти застосування відповідних теорій національної безпеки в межах вітчизняної і зарубіжних систем національної безпеки, висуваючи та перевіряючи власні припущення щодо вирішення досліджуваних проблемних питань національної безпеки (для роботи теоретичного характеру);

4) критично проаналізувати та порівняти відповідну політико-правову, економічну, соціальну та іншу інформацію щодо вітчизняних і зарубіжних практик, висуваючи та перевіряючи власні припущення щодо вирішення досліджуваних проблемних питань національної безпеки (з описом відповідних практик, а також використанням статистичних, оперативних, аналітичних, соціологічних даних, фактів і прикладів, результатів власних опитувань та спостережень, групуванням цих даних, підготовкою таблиць, побудовою графіків, розробкою логічних схем, виконанням розрахунків тощо) (для роботи аналітичного характеру);

5) на основі проведеного аналізу визначити оптимальні шляхи, підходи, методи і знаряддя практичного розв'язання досліджуваних проблемних питань національної безпеки (для роботи аналітичного характеру);

6) розробити конкретні пропозиції щодо вирішення проблемних питань дослідження (наприклад, з обґрунтуванням концептуальних рішень; внесенням при необхідності змін до нормативно-правових актів; розробкою програм, системи заходів, моделей, механізмів, методик або стандартів; підготовкою статутів, регламентів або удосконалених адміністративних процедур; удосконаленням організації роботи безпекових суб'єктів та їх структур - державних органів або органів місцевого самоврядування, підприємств та організацій) (для роботи аналітичного характеру);

7) оцінити повноту вирішення проблемних питань дослідження, достовірність одержаних результатів, порівняти ці результати з існуючою практикою, висвітлити їх інноваційний характер і практичне значення (для роботи теоретичного та аналітичного характеру);

7.6.3. Другий розділ роботи має складатися з трьох підрозділів. З урахуванням особливостей предмета дослідження, виробленого магістрантом логікою дослідження та обсягом використаного аналітичного матеріалу можливі різні варіанти побудови цього розділу. Так, наприклад, для роботи теоретичного спрямування у першому підрозділі другого розділу необхідно опрацювати передумови формування відповідної теорії національної безпеки (політичні, економічні, правові, соціальні, природні), а також її еволюцію. У другому підрозділі пропонується презентувати досвід реалізації відповідної теорії національної безпеки в різних країнах світу. У третьому підрозділі варто здійснити дослідження щодо можливостей, ризиків та перспективи застосування теорії в управлінні національною безпекою. Для роботи аналітичного спрямування у першому підрозділі необхідним є опрацювання методів аналітичної діагностики та інформаційних джерел. В другому підрозділі слід провести оцінку визначити наслідки, а також сформулювати напрями подолання наслідків. В третьому

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 22

підрозділу пропонується сформулювати рекомендації з удосконалення діяльності суб'єктів та нормативно-правового супроводу вирішення проблеми.

7.7. Висновки та пропозиції. У висновках викладають найважливіші практичні та за наявності наукові результати, одержані в роботі, зокрема: коротко оцінюється стан досліджених питань національної безпеки; розкриваються застосовані магістрантом методи дослідження; аналізуються результати вирішення в рамках кваліфікаційної роботи проблемних питань національної безпеки, які досліджувалися; показується значення отриманих результатів дослідження для практики і науки (за наявності) національної безпеки у порівнянні з відомими рішеннями; формуються рекомендації щодо практичного і наукового (за наявності) використання одержаних результатів.

7.8. Список використаних джерел. Наводяться усі використані у тексті роботи джерела (закони, інші нормативно-правові акти, нормативні документи, монографії, публікації в фахових та інших періодичних виданнях тощо). Використання в роботі запозиченого матеріалу без посилань вважається плагіатом і така робота не допускається до захисту.

7.9. Додатки. До додатків за необхідності включається допоміжний матеріал: проміжні математичні доведення, формули та розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; документи щодо впровадження, розрахунки отриманого ефекту тощо.

7.10. Анотація. В анотації наводиться стислий опис характеристики роботи, як то: ПІБ виконавця, назва теми, форма МР, рівень кваліфікаційної праці, кваліфікаційний рівень здобувача, ознаки його належності в структурі ЗВО, місто розташування ЗВО, рік виконання, опис структури роботи, опис результатів роботи за розділами, ключові слова.

7.11. Вимоги до оформлення роботи наведені у *додатку 4*.

7.12. Завершена та оформлена кваліфікаційна робота подається разом заявою про плагіат на кафедру для перевірки на плагіат.

8. ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА І РЕЦЕНЗУВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

8.1. Після отримання довідки про перевірку на плагіат, виконану роботу магістрант подає науковому керівникові для перевірки та підготовки відгуку. Науковий керівник приймає рішення про готовність кваліфікаційної роботи до захисту перед Екзаменаційною комісією і готує відгук на неї. Письмовий відгук наукового керівника на роботу висвітлює: рівень використання магістрантом теоретичних знань для розв'язання завдань дослідження; аналіз методики дослідження; оцінку якості вирішення завдань дослідження; аналіз та оцінку запропонованих дослідником заходів; інформацію про недоліки кваліфікаційної роботи; загальні висновки та оцінку роботи (*додаток 5*). Науковий керівник оцінює роботу записом: “Допускається до захисту”, а в разі негативної оцінки – “До захисту не допускається”. У випадку негативного висновку щодо допуску магістранта до захисту роботи, це

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 23

питання виносяться на розгляд засідання кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування за участі наукового керівника.

8.2. Робота, рекомендована науковим керівником до захисту, подається на рецензію. Коло наукових та фахових інтересів рецензента має відповідати тематиці роботи, при цьому в якості рецензента можуть виступати як викладачі кафедр, так і відповідальні працівники державних органів сфери національної безпеки. В рецензії відзначаються: значущість теми для практики національної безпеки; глибина висвітлення магістрантом реального стану справ у відповідній ділянці національної безпеки; позитивні сторони роботи та її недоліки; висновок і рекомендація щодо захисту кваліфікаційної роботи та присвоєння певної кваліфікації (*додаток б*). Письмовий відгук керівника та рецензія разом з довідкою про перевірку на плагіат додаються до файлу супровідних документів кваліфікаційної роботи. Деканат факультету разом з випускаючою кафедрою на підставі повного пакету документів готує подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту випускової кваліфікованої роботи (*додаток 7*) та додає його до файлу супровідних документів кваліфікаційної роботи.

9. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

9.1. Магістрант має належним чином підготуватися до захисту роботи перед Екзаменаційною комісією. Захист кваліфікаційної роботи проводиться у формі публічного виступу магістранта перед членами Екзаменаційної комісії та іншими присутніми, він може супроводжуватись мультимедійною демонстрацією слайдів (*додаток 8*).

9.2. План публічного виступу необхідно ретельно продумати та підготувати відповідні тези (обсягом не більше 4-5 стор.). Тривалість публічного виступу магістранта не має перевищувати 7-10 хвилин. Рекомендується така приблизна послідовність публічного виступу: дуже стисло показати актуальність теми, об'єкт і предмет, мету і завдання, методи дослідження, розкрити загальну логіку і зміст проведеного дослідження (до 2-3 хв.); представити результати дослідження, які виносяться на захист, показавши повноту і обґрунтованість вирішення досліджених проблемних питань національної безпеки, інноваційний характер роботи і її практичне значення (до 5-7хв.).

9.3. Підготовка слайдів для презентації під час захисту роботи здійснюється у Microsoft Office PowerPoint, OpenOffice.org Impress, QuickSlideShow або MySlideShow. Кількість слайдів для демонстрації їх під час публічного виступу – не більш 20-25 одиниць. Рекомендації щодо підготовки мультимедійної демонстрації слайдів під час захисту роботи наводяться у додатку 3. Також результати проведеного дослідження можуть бути презентовані у вигляді ілюстративного матеріалу, які містять найбільш інформативні схеми та таблиці. Ілюстративний матеріал готується з розрахунку кількості членів Екзаменаційної комісії та підписується науковим керівником.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 24

9.4. Рекомендується до захисту роботи провести репетиції свого виступу з демонстрацією слайдів. Слід пам'ятати, що ретельно продуманий виступ, а також його репетиція сприяють кращому сприйняттю інформації, яку магістрант намагається донести до присутніх під час захисту виконаної ним роботи.

9.5. Найкращий варіант представлення виконаної роботи - це виступ своїми словами, в якому стисло, послідовно і наочно розкривається суть роботи та захищаються її результати. Показ слайдів має корелювати із змістом публічного виступу, доповнювати його. Не слід зачитувати текст виступу у відриві від демонстрації слайдів, також як і зводити виступ до читки тексту на слайдах. Необхідно також пам'ятати, що текст, представлений на слайді, може сприйматися присутніми швидше, ніж його озвучує виступаючий. Публічний виступ і демонстрація слайдів мають бути максимально синхронізовані у часі.

10. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

10.1. Під час захисту роботи магістрант має показати: наявність у нього навичок самостійної роботи; володіння методами дослідження у розв'язанні конкретних проблем національної безпеки; знання фахової літератури і опанування емпіричним матеріалом (зокрема статистичними і оперативними даними, результатами соціологічних досліджень тощо); вміння чітко, послідовно, грамотно і стисло викладати теоретичні положення, аналізувати факти та існуючі тенденції, формулювати обґрунтовані висновки та пропозиції, а також неупереджено і об'єктивно оцінювати результати виконаного дослідження, організувати впровадження результатів дослідження у практику національної безпеки.

10.2. Рекомендується дотримуватися під час захисту роботи таких правил: добре аргументувати основні положення свого виступу; чітко, впевнено і переконливо доносити зміст і результати виконаного дослідження до аудиторії, звертати особливу увагу аудиторії на результати виконаного дослідження; не читати, а переказувати текст виступу, звертаючись при цьому до аудиторії; не ускладнювати текст виступу, подавати його у формі, зрозумілій широкій аудиторії; дивитися не в текст виступу, а на присутніх і спостерігати за реакцією аудиторії; використовувати прості оповідальні речення; суворо дотримуватися встановленого регламенту для публічного виступу; обов'язково використовувати для більшої наочності представлений на слайдах структурований текстовий матеріал, відповідні схеми, діаграми, графіки, таблиці, фотографії тощо; виступати і відповідати на запитання членів Екзаменаційної комісії слід на державній українській мові.

10.3. Відповіді на запитання членів Екзаменаційної комісії і присутніх на захисті є невід'ємною частиною презентації та захисту роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 25

10.3.1. Під час відповідей на запитання членів Екзаменаційної комісії необхідно дотримуватися таких правил: уважно і до кінця вислуховувати запитання і по можливості занотовувати їх, повністю зосереджуючись на суті; відповідати на запитання членів Екзаменаційної комісії необхідно по суті, максимально аргументовано, чітко і стисло; у разі отримання декількох запитань відповідати на них можна у зручній для магістранта послідовності; кількість запитань, отриманих одне за одним, можна зменшити, якщо їх згрупувати за змістом; аргументована, повна і чітка відповідь на попереднє запитання може виключати наступні, зменшуючи їх кількість.

10.3.2. Запитання, які задаються під час захисту роботи, мають бути пов'язані в основному з самостійно проведеним магістрантом дослідженням.

10.3.3. Присутні на захисті, які не є членами Екзаменаційної комісії, можуть задавати запитання після того, як магістрант відповість на запитання членів Екзаменаційної комісії.

10.4. Після відповідей магістранта на поставлені запитання зачитуються: відгук наукового керівника на кваліфікаційну роботу; рецензія на кваліфікаційну роботу. За бажанням наукового керівника, який має бути присутнім на захисті, і рецензента, якщо він присутній, їм може бути надано слово. Після цього голова Екзаменаційної комісії надає слово для виступів її членам, а після їх виступів – усім бажаним. За бажанням магістранта йому може бути надане прикінцеве слово (1-3 хв.).

10.4.1. Магістрант у прикінцевому слові може: висловити свої висновки щодо результатів обговорення його роботи; відповісти на всі критичні зауваження і пояснити причини відмічених під час обговорення недоліків, якщо вважає зауваження чи побажання, які надійшли, справедливими; відхилити з переконливою аргументацією і у коректній формі певні зауваження щодо роботи, які надійшли; подякувати Голові та членам Екзаменаційної комісії, науковому керівнику і рецензенту, а також тим, хто з увагою поставився до його роботи, надав методичну і організаційну допомогу і узяв участь у обговоренні.

10.5. У цілому захист кваліфікаційної роботи має свідчити про здобуття магістрантом поглиблених безпекових, правових, економічних, політологічних, управлінських, соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних, фахових та інших знань, умінь та поведінкової компетентності, необхідних для підготовки пропозицій щодо покращення функціонування системи національної безпеки (перед усім щодо боротьби з тероризмом), у тому числі до державної політики в сфері національної безпеки та її здійснення.

10.6. Голова і члени Екзаменаційної комісії індивідуально оцінюють результати захисту роботи, самостійно виконаної магістрантом, за 100- бальною шкалою. Після проведення публічного захисту кваліфікаційних робіт, передбачених графіком на робочий поточний день, Екзаменаційна комісія на закритому засіданні проводить обговорення результатів захисту і на основі консенсусу або шляхом голосування остаточно оцінює результати захисту кваліфікаційної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 26

Додаток 1

ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ І ТЕМ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1. Управління національною безпекою України в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції
2. Національна безпека України: особливості формування та реалізації в умовах євроінтеграційних процесів
3. Національна безпека України: особливості формування та реалізації в умовах євроатлантичних інтеграційних процесів
4. Розвиток теорій національнознавства: світ та Україна
5. Система забезпечення національної безпеки України: складові та вектори розвитку
6. Структуризація національної безпеки України в контексті розвитку суспільних трендів
7. Геополітика та національна безпека України
8. Сучасні теорії військової безпеки: світ та Україна
9. Військова безпека України в умовах військової агресії РФ
10. Перспективи реалізації концепції колективної безпеки та колективної оборони в процесі протистояння України агресії РФ
11. Гібридна війна РФ як виклик системі національної безпеки України
12. Кримінальна відповідальність та інструменти протидії фінансуванню тероризму та збройних конфліктів
13. Кримінальна відповідальність та інструменти протидії фінансуванню тероризму та збройних конфліктів
14. Сучасні проблеми терорології в Україні та світі
15. Стратегічне планування у безпековій галузі: теорія та практика
16. Гендерна політика в системі національної безпеки України
17. Міжнародні інституції протидії фінансуванню тероризму і збройних конфліктів
18. Іредентизм як виклик системі національної безпеки України
19. Особиста безпека людини в розвитку теорії національної безпеки
20. Сучасні теорії цивільної безпеки: світ та Україна
21. Цивільна безпека України в умовах російської війни
22. Розвиток концепції гібридної війни: від стародавніх часів дотепер
23. Національна безпека у забезпеченні сталого розвитку держави: від теорії до практики
24. Особливості діяльності безпекових інститутів України в умовах військової агресії РФ
25. Тероризм та незаконний обіг зброї як загрози національній безпеці країни
26. Регіональна безпека в ХХІ столітті : сучасний стан та перспективи розвитку
27. Національна безпека та військовий розвиток держав ЄС: зміна стратегій та пріоритетів в умовах російсько-української війни
28. Безпекове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання як запорука їх функціонування та розвитку (у тому числі на прикладі Житомирської області)
29. Демографічна безпека України: оцінка стану та шляхи подолання наслідків війни
30. Розвиток людського капіталу України в контексті забезпечення її національної безпеки
31. Виробнича безпека України: оцінка сучасного стану, аналіз загроз та шляхи покращення
32. Оцінка національної безпеки України у контексті принципів сталого розвитку
33. Інвестиційно-інноваційна безпека України: оцінка стану та перспективи вдосконалення
34. Формування інноваційної складової національної безпеки України
35. Економічний вимір національної безпеки України
36. Виклики та загрози економічній безпеці України в умовах війни та післявоєнний період
37. Формування продовольчої безпеки України

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 27

38. Формування макроекономічної складової національної безпеки України
39. Формування зовнішньоекономічної безпеки України в контексті міжнародної інтеграції
40. Тіньова економіка як загроза національній безпеці України
41. Формування національної стійкості України в контексті забезпечення її національної безпеки
42. Енергетична безпека України: проблеми та шляхи вирішення
43. Інформаційна безпека держави у умовах розбудова інформаційного суспільства
44. Кібервійни та кібертероризм: виклики та протидія
45. Етнополітична безпека: теорія та практика управління
46. Міжнародні та національні безпекові інститути: стан та перспективи розвитку
47. Стратегія національної безпеки України в умовах військової агресії РФ
48. Співпраця України та ЄС у безпековій сфері: стан та перспективні орієнтири
49. Національна безпека України у контексті сучасної політики НАТО
50. Трансформація стратегії національної безпеки (назва країни) у ХХІ сторіччі.
51. Аналіз ефективності систем фінансового моніторингу в протидії фінансуванню тероризму: світовий досвід та національні особливості.
52. Роль фінансових установ у запобіганні фінансуванню тероризму: аналіз інструментів та викликів
53. Оцінка ризиків та ефективності фінансового моніторингу в умовах кризових ситуацій
54. Роль та ефективність діяльності міжнародних організацій у боротьбі з фінансуванням тероризму
55. Оцінка впливу діяльності FATF на запобігання фінансуванню тероризму
56. Організація міжнародної співпраці у сфері обміну інформацією про фінансування тероризму
57. Відкрита інформація як джерело для аналітичної розвідки
58. Аналіз та стратегії протидії дезінформації як інструменту аналітичної розвідки в контексті національної безпеки
59. Взаємодія суб'єктів фінансового моніторингу з суб'єктами реалізації правоохоронної функції щодо протидії фінансуванню тероризму
60. Фінансовий моніторинг в забезпеченні національної безпеки
61. Стандартизація військової сфери України як елемент євроатлантичної інтеграції
62. Міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом
63. Правові та інституціональні вимоги щодо легалізації злочинних доходів та фінансування тероризму
64. Організація роботи підрозділу фінансової розвідки
65. Міжнародна система боротьби з фінансуванням тероризму
66. Міжнародна система боротьби з легалізацією злочинних доходів
67. Боротьба з фінансуванням тероризму як елемент національної безпеки України
68. Боротьба з легалізацією злочинних доходів як елемент національної безпеки України
69. Розбудова фінансового моніторингу в Україні як запорука реалізації євроінтеграційного вектору
70. Євроінтеграційний вектор розвитку України: обрання та реалізація в контексті боротьби з фінансуванням тероризму та збройних конфліктів
71. Євроатлантичний вектор розвитку України: обрання та реалізація в контексті боротьби з фінансуванням тероризму та збройних конфліктів
72. Державна політика євроінтеграції України: етапи, складові та перспективи
73. Державна політика євроатлантичної інтеграції України: етапи, складові та перспективи.
74. Державна політика євроінтеграції в сфері національної безпеки України
75. Державна політика євроатлантичної інтеграції в сфері національної безпеки України.
76. Державна політика євроатлантичної інтеграції в оборонній сфері України
77. Державна політика євроінтеграції в соціально-культурній сфері України
78. Державна політика євроінтеграції в економічній сфері України

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 28

79. Державна політика євроінтеграції в екологічній сфері України
80. Діяльність міжнародних терористичних організацій як загроза безпеці держави
81. Фінансування міжнародних терористичних організацій
82. Стандарти НАТО та їх запровадження в Україні
83. Моніторинг загроз економічній безпеці держави в умовах глобальних безпекових викликів
84. Виклики економічній безпеці держави в епоху розвитку криптовалют
85. Екосестейт економічній безпеці країни в умовах глобальних безпекових викликів
86. Боротьба з фінансуванням діяльності терористичних організацій в контексті забезпечення національної безпеки України
87. Національна безпека України крізь призму формування нового світового порядку
88. Комплексна оцінка сучасного стану економічної безпеки країни
89. Комплексна оцінка стану фінансової безпеки України
90. Комплексна оцінка стану енергетичної безпеки України
91. Комплексна оцінка стану зовнішньоекономічної безпеки України
92. Комплексна оцінка стану макро економічної безпеки України
93. Комплексна оцінка стану продовольчої безпеки України
94. Комплексна оцінка стану соціальної безпеки України
95. Бюджетна безпека України: оцінка стану та перспективи вдосконалення
96. Банківська безпека України: оцінка стану та перспективи вдосконалення
97. Боргова безпека України: оцінка стану та перспективи вдосконалення
98. Валютна безпека України: оцінка стану та перспективи вдосконалення
99. Грошово-кредитна безпека: оцінка стану та перспективи вдосконалення
100. Сучасний математичний інструментарій в розбудові оцінки національної безпеки України
101. Гендерна політика як елемент публічного управління
102. Гендерна рівність в Україні: сучасні тенденції та проблеми розвитку
103. Державна гендерна політика під час військового стану
104. Проблемний аспект гендерної політики в секторі безпеки та оборони України
105. Гендерна політика в система національної безпеки України та ЄС: порівняльний аспект.
106. Місце антикризового управління в економічній стратегії України як держави з європейським вибором
107. Сучасні інформаційні технології в розробці та реалізації технологій антикризового управління
108. Особливості процесу розробки та реалізації технологій антикризового управління в Україні
109. Забезпечення стабільного розвитку України з огляду на світові глобалізаційні процеси
110. Здійснення антикризової політики України щодо забезпечення ефективної кадрової політики
111. Державна інноваційна стратегія антикризового розвитку України
112. Концептуальні підходи до формування системи антикризового управління в органах державної влади та місцевого самоврядування
113. Антикризове управління в умовах модернізації публічного управління
114. Особливості антикризового управління регіоном та економічна безпека
115. Механізми державної політики України щодо забезпечення Національної безпеки.
116. Специфіка управління персоналом органів влади та прийняття управлінських рішень в умовах кризових явищ
117. Перспективні підходи щодо формування механізмів забезпечення національної безпеки
118. Інформаційна безпека України в умовах російської агресії.
119. Державне управління національною безпекою України (у тому числі на прикладі Житомирської області)
120. Основні принципи державного управління національною безпекою України

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 29

121. Структура системи публічного управління національною безпекою України (у тому числі на прикладі Житомирської області)
122. Функції системи публічного управління національною безпекою України
123. Компетенції та повноваження суб'єктів державного управління у забезпеченні Національної безпеки України (у тому числі на прикладі Житомирської області)
124. Використання європейського досвіду публічного управління у сфері національної безпеки
125. Шляхи активізації участі громадянського суспільства в публічному управлінні у сфері національної безпеки України
126. Перспективи розвитку нормативної, інституційної та інфраструктурної бази публічного управління у сфері національної безпеки України (у тому числі на прикладі Житомирської області)
127. Система та структура органів влади в сфері забезпечення національної безпеки
128. Рада національної безпеки і оборони України в системі управління національною безпекою
129. Організаційно-правові та інституційні засади розробки державної політики національної безпеки та механізми її впровадження
130. Організаційно-правові засади стратегічного планування забезпечення національної безпеки
131. Стратегія національної безпеки: особливості розробки, реалізації та контроль за виконанням
132. Організаційно-правові засади воєнної безпеки держави: проблеми та напрями забезпечення
133. Державна політика забезпечення обороноздатності України
134. Законодавчо-правові засади забезпечення екологічної безпеки держави
135. Особливості забезпечення економічної безпеки держави в період війни
136. Стан та перспективи забезпечення енергетичної безпеки держави в умовах воєнного стану
137. Фінансова безпека держави та шляхи її зміцнення під впливом дестабілізуючих чинників
138. Проблеми забезпечення інформаційної безпеки держави (у тому числі на прикладі Житомирської області)
139. Державне управління в умовах надзвичайних ситуацій та його вплив на національну безпеку
140. Тероризм як глобальна загроза міжнародній і національній безпеці
141. Демократичний цивільний контроль за сектором безпеки (у тому числі на прикладі Житомирської області)
142. Морально-психологічне забезпечення у Збройних Силах України (у тому числі на прикладі Житомирської області)
143. Гібридна війна РФ проти України: інформаційний аспект
144. Організація діяльності національної поліції України та оперативних підрозділів як суб'єктів забезпечення національної безпеки (у тому числі на прикладі Житомирської області)
145. Стандарти забезпечення прав людини у діяльності служби безпеки України
146. Спеціальні служби в забезпеченні національної безпеки (у тому числі на прикладі Житомирської області)
147. Приватні розвідувальні компанії: сутність, значення, досвід залучення до виконання завдань розвідки
148. Організація управління і правового забезпечення діяльності спецслужб (у тому числі на прикладі Житомирської області)
149. Основи управління та моделі спеціальних служб у країнах-членах НАТО
150. Служба безпеки України як суб'єкт державної системи захисту критичної інфраструктури (у тому числі на прикладі Житомирської області)
151. Основні напрями воєнної політики України та військового будівництва

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 30

Додаток 2

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ФАКУЛЬТЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИН
КАФЕДРА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 256 «НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА (за окремими сферами забезпечення і
видами діяльності)»

ЗАТВЕРДЖУЮ

*Зав. кафедри національної безпеки,
публічного управління та адміністрування
д.н.держ.упр., д.е.н. проф. Свірко С.В.*

“ ___ ” _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу студента

1. Тема роботи: _____

затверджена Наказом університету від “ ___ ” _____ 202__ р. № _____

2. Термін здачі студентом закінченої роботи _____

3. Вихідні дані роботи (предмет і об’єкт дослідження) _____

4. Зміст I-го розділу (перелік питань, що розглядаються) _____

5. Зміст II-го розділу (перелік питань, що розглядаються) _____

6. Перелік додатків до кваліфікаційної роботи _____

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 31

7. Консультанти з кваліфікаційної роботи із зазначенням розділів, що їх стосуються

Розділ	Консультант	Підпис консультанта, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1			
2			

10. Дата видачі завдання _____

Керівник _____
(підпис)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис)

Календарний план

№ з/п	Назва етапів написання кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Узгодження теми кваліфікаційної роботи з науковим керівником		
2.	Збір інформації та огляд літератури за темою		
3.	Затвердження плану кваліфікаційної роботи		
4.	Робота над розділом 1		
5.	Робота над розділом 2		
6.	Підведення підсумків та написання висновків і пропозицій до кваліфікаційної роботи		
7.	Оформлення кваліфікаційної роботи		
8.	Подання роботи на випускаючу кафедру		

Студент _____
(підпис)

Керівник _____
(підпис)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 32

Додаток 3

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ФАКУЛЬТЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

*Кафедра національної безпеки,
публічного управління та адміністрування*

(ПБкерівника)

(підпис)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник кваліфікаційної роботи

“ ____ ” _____ 202__ р.

ПЛАН

Кваліфікаційної роботи на тему: “**БЮДЖЕТНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ОЦІНКА СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ**”

студента ІІ-го курсу, групи (З)НБМ-... , факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин, спеціальності “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)”, Думенка Богдана Олеговича.

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ

- 1.1. Бюджетна безпека у складі національної безпеки України
- 1.2. Бібліометричний аналіз публікацій з проблематики бюджетної безпеки
- 1.3. Категоріально-понятійний апарат бюджетної безпеки

РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ

- 2.1. Методи аналітичної діагностики бюджетної безпеки та її інформаційні джерела
- 2.2. Оцінка бюджетної безпеки України, негативні наслідки низького рівня останньої та шляхи їх подолання
- 2.3. Шляхи підвищення рівня бюджетної безпеки в країні

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

“ ____ ” _____ 202__ р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 33

Додаток 4

ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи

1. **Оформлена робота** має включати: титульну сторінку (4.2); заяву про плагіат (4.3) файл супровідних документів (план, завдання, відгук, рецензію, довідку про перевірку на плагіат, подання голови); зміст (4.4); перелік умовних позначень (за необхідності) (4.5); вступ; основна частина (4.6); висновки та пропозиції; список використаних джерел; додатки (за необхідності); анотацію (4.7)

1.1. **Зміст** (див. 4.4) має містити найменування та номери початкових сторінок вступу, розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), висновків, списку використаних джерел та додатків (за їхньої наявності).

1.2. **Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів** (за необхідності) може бути поданий в роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом (див. 4.5). Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за алфавітом наводять, наприклад, скорочення, справа - їхнє детальне розшифрування. Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і т. ін. повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їхнє розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

2. **Загальний обсяг роботи** не має, як правило, перевищувати 70-100 стор., в тому числі: вступ - не більше 2-4 стор.; перший розділ - не більше 25-40 стор.; другий розділ - не більше 40-50 стор.; висновки та пропозиції - не більше 3-6 стор.. До загального обсягу кваліфікаційної роботи не входять додатки, список використаних джерел, а також таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки, але всі сторінки зазначених елементів кваліфікаційної роботи підлягають суцільній нумерації.

3. **Загальні вимоги до текстового матеріалу. Кваліфікаційну роботу** друкують за допомогою комп'ютера на одному боці сторінки білого паперу формату А4 (210x297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word розміру 14 з 1,5 міжрядковим інтервалом. Мінімальна висота шрифту 1,8 мм. Можна також використати папір форматів у межах від 203x288 до 210x297 мм і подати таблиці та ілюстрації на аркушах формату А3.

Текст кваліфікаційної роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве - 30 мм, праве - 10 мм, верхнє - 20 мм, нижнє - 20 мм. Шрифт друку має бути чітким, чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту кваліфікаційної роботи має бути однаковою. Роздруковані на ЕОМ програмні документи мають відповідати формату А4 (мають бути розрізаними), їх включають до загальної нумерації сторінок кваліфікаційної роботи і розміщують, як правило, в додатках.

Текст основної частини кваліфікаційної роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 2 інтервали. Приклад оформлення (додаток 4.6). Кожну структурну частину кваліфікаційної роботи треба починати з повної сторінки.

4. **Нумерація.** Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульна сторінка, другою – завдання з підготовки кваліфікаційної роботи, третьою – індивідуальний

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 34

план, наступною – зміст та перелік умовних позначень (за наявності), які включають до загальної нумерації сторінок кваліфікаційної роботи. На них номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках (починаючи зі вступу) номер проставляють у правому верхньому куті і сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини кваліфікаційної роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки та пропозиції, список використаних джерел, не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі сторінки, на яких звичайним чином. Не нумерують лише їхні заголовки, тобто не можна друкувати: «1 ВСТУП» або «Розділ 6. Висновки». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапка не ставиться, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу має стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу. Пункт нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставиться крапка (другий пункт третього підрозділу першого розділу – 1.3.1). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

Ілюстрації (рисунок, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в кваліфікаційній роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках кваліфікаційної роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, назва і повновальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі кваліфікаційної роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці має складатися з номера розділу і під порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі кваліфікаційної роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. Табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж. Табл. 1.2»

Формули в кваліфікаційній роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Примітки до тексту і таблиць, в яких наводять довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші кілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

5. Ілюстрації. Ілюструють кваліфікаційні роботи, виходячи із певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, що допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту, і запобігти невиправданими пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (під

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 35

рисунковий підпис). Підпис під ілюстрацією зазвичай має чотири основних елементи: найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис.»; порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами; тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного. Основними видами ілюстративного матеріалу в кваліфікаційних роботах є: креслення, технічний рисунок, схема, діаграма і графік. Не варто оформляти посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «рис 3.1» або зворот типу: «... як це видно з рис.3.1» або «... як це показано на рис. 3.1»

6. Таблиці. Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді таблиць. Слово «Таблиця» починають з великої літери курсивом та розміщують над таблицею у правому кутку (вирівнюють за правим краєм). Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують симетрично відносно таблиці і друкують з великої літери напівжирним шрифтом. Заголовки граф (колонок) таблиці починаються з великих літер, підзаголовки, якщо вони становлять одне речення із заголовком – з малих, а якщо вони є самостійними – з великих. Заголовок кожної графи має бути по можливості коротким. Заголовки та підзаголовки граф друкують напівжирним шрифтом посередині колонок таблиці. Усі назви структурних елементів таблиці мають бути лаконічними та зрозумілими. У таблицях обов'язково потрібно зазначати № з/п (номер за порядком) та одиниці виміру. Якщо всі показники таблиці мають однакову одиницю виміру, то її наводять у заголовку у круглих дужках (наприклад: (%), (тис. грн.)). Одиниці виміру мають наводитися відповідно до стандартів. Числові величини в таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за рухом годинникової стрілки. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. Якщо частину таблиці переносять на наступну сторінку, то її назву розміщують тільки над першою частиною таблиці, а заголовки граф повторюють над кожною наступною частиною або ж можлива заміна граф із заголовками на надпис над таблицею у правому верхньому кутку «продовження таблиці (номер)» та нижче розміщеною графою із зазначенням порядкового номера кожної колонки арабськими цифрами «1, 2, 3...». Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено, наприклад: «у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці й ілюстрації потрібно вживати скорочене слово «дивись»: наприклад, «див. табл. 1.2».

Приклад побудови таблиці

		Назва таблиці				<i>Таблиця (номер 1.2)</i>
Головка	/п					Заголовки граф
Рядки						Підзаголовки граф
		Боковик	Графи (колоники)			
		(заголовки рядків)				

Якщо цифрові або інші дані в будь-якому рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

7. Формули. При використанні формул необхідно дотримуватися певних правил. Формули розміщують на окремих рядках. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, а якій вони наведені у формулі. Значення кожного

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 36

символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=), або після знаків плюс (+), мінус (-), множення. Всі формули нумеруються, при цьому порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний, нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формулу взято в рамку, то номер такої формули записують зовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дроби подають на рівні основної горизонтальної риски формули. Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза, яке розміщене в середині групи формул і спрямоване в сторону номера. Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі. Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередню за формулою до її номера. Розділові знаки між формулами при парантезі ставлять всередині парантеза. Після таких громіздких математичних виразів, як визначники і матриці, можна розділові знаки не ставити.

8. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. При написанні кваліфікаційної роботи магістрант має посилається на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в кваліфікаційній роботі, або на ідеях і висновках яких розв'язуються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в кваліфікаційній роботі.

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на використані джерела слід виділяти у квадратних дужках, зазначаючи порядковий номер джерела (номера джерел) за списком використаних джерел, що наводиться наприкінці роботи, і далі через кому – відповідну сторінку (сторінки) у тексті відповідного джерела (відповідних джерел). Наприклад, при посиланні на одне джерело - «[5, с. 23]» або «[41, с. 11-13]», а при посиланні на декілька джерел - «[1, с. 13; 21, с. 7; 32, с. 45]». Посилання на ілюстрації кваліфікаційної роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «рис. 1.2». Посилання на формули кваліфікаційної роботи вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад, «... у формулі (2.1)». На всі таблиці кваліфікаційної роботи мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити *цитати*. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 37

запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати. Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непряму цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора кваліфікаційної роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) коли автор кваліфікаційної роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора кваліфікаційної роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. - *Д.О.*), (підкреслено мною. - *Д.О.*), (розбивка моя. - *Д.О.*).

9. Оформлення списку використаних джерел. Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, що містить бібліографічні описи використаних джерел. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків. Коли складається список використаних джерел, то спочатку виносяться: Конституція України, закони України (за хронологією), укази Президента, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України. Інша література, включаючи виступи та доповіді державних діячів України, подається залежно від літери алфавіту. Список використаних джерел слід розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування); в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна отримати із державного стандарту: ДСТУ 8302:2015 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання.

10. Додатки. Додатки оформлюють як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках, а кожний такий додаток має починатися з нової сторінки. Додаток має містити заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами українського алфавіту, за винятком літер Г, Є, І, і, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А, додаток Б. Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А 2 - другий розділ додатка А; В 3.1 - перший підрозділ третього розділу додатка В. Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д 1.2 - другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А 1) - перша формула додатка А.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 38

4.2. Зразок оформлення титульної сторінки

<p>МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ФАКУЛЬТЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН КАФЕДРА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ</p> <p><i>Думенко Богдан Олегович</i></p> <p>КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА</p> <p>БЮДЖЕТНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ОЦІНКА СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ</p> <p>Спеціальність : 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»</p>	
<p>Допускається до захисту Протокол № _____ від _____ Завідувач кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування д.н.держ.упр., д.е.н., професор С.В. Свірко</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(підпис)</p>	<p>Науковий керівник : д.н.держ.упр., професор І.В. Супрунова</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(підпис)</p> <p>Рецензент : д.н.держ.упр., професор Л.В.Сергієнко</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(підпис)</p>
<p>Житомир 2023</p>	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 39

Я, **Думенко Богдан Олегович**, цим засвідчую, що представлена до захисту кваліфікаційна робота виконана на основі власних наукових досліджень. Текст не містить доробку інших дослідників без відповідних посилань на їх праці.

Я попереджений про те, що буду недопущений до захисту, а в разі отримання диплому – буду позбавлений його відповідно до чинного законодавства України.

_____ дата _____

_____ підпис _____

4.4. Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ	8
1.1. Бюджетна безпека у складі національної безпеки України	8
1.2. Бібліометричний аналіз публікацій з проблематики бюджетної безпеки	15
1.3. Категоріально-понятійний апарат бюджетної безпеки	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ	30
2.1. Методи аналітичної діагностики бюджетної безпеки та її інформаційні джерела	30
2.2. Оцінка бюджетної безпеки України, негативні наслідки низького рівня останньої та шляхи їх подолання	45
2.3. Шляхи підвищення рівня бюджетної безпеки в країні	60
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76
ДОДАТКИ	83

4.5. Зразок оформлення переліку умовних позначень ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

АІС – автоматизована інформаційна система, програмний (та, можливо, апаратний) комплекс для автоматизації діяльності певного напрямку роботи організації

АРМ – автоматизоване робоче місце, в межах роботи фактично синонім терміну АІС.

ДКСУ – Державна казначейська служба України

КМУ – Кабінет Міністрів України

БКУ – Бюджетний кодекс України

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 40

4.6. Приклад оформлення основної частини кваліфікаційної роботи

	<p>РОЗДІЛ 1</p> <p>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ</p> <p>1.1. Бюджетна безпека у складі національної безпеки України</p>	
	<p>Національна безпека України в умовах збройної агресії РФ виступає головною сферою життєдіяльності нашої країни на шляху до перемоги. Попри усталеність явища «національна безпека», його складові, а отже пріоритети постійно видозмінюються; ця тенденція найбільш яскраво проявилась в останні десятиріччя на тлі глибинного прискорення глобальних, регіональних та локальних змін різнопрофільного характеру. Так, наразі в усьому світі гостро постали питання кібернетичної, епідеміологічної, біологічної, економічної, техногенної, військової безпеки, які потребують нагального вирішення через консолідацію зусиль всього людства. Останнє можливе виключно за умов посилення безпосереднього керівництва з боку держави, яке, в свою чергу (що і продемонстрували світові події останніх років), вочевидь потребує модернізації на науково-обґрунтованих засадах.</p> <p>Зауважимо, що попри широке обговорення характеристики поняття “державної безпеки” питання складових останньої опрацьовувалось дуже обмежено. Нагадаймо, що Закон України “Про основи національної безпеки України” (на тепер не чинний, але змістовно корисний) статтею 7 фактично виокремив в межах національної безпеки певні її складові (безпека зовнішньополітичної сфери, державна безпека, безпека воєнної сфери та державного кордону, безпека внутрішньополітичної сфери, економічної сфери, безпека соціальної та гуманітарної сфери, безпека науково-технічної сфери, безпека в сфері цивільної захисту, безпека екологічної сфери, безпека інформаційної сфери), закріпивши такі положення щодо загроз в сфері державної безпеки [14]: «розвідувально-підбивна діяльність іноземних спеціальних служб; загроза посягань з боку окремих груп та осіб на державний суверенітет, територіальну цілісність, економічний, науково-технічний і оборонний потенціал України, права і свободи громадян; поширення корупції в органах державної влади, зрощення бізнесу і політики, організованої злочинної діяльності; злочинна діяльність проти миру і безпеки людства, насамперед поширення міжнародного тероризму; загроза використання з терористичною метою ядерних та інших об’єктів на території України; можливість незаконного ввезення в країну зброї, боєприпасів, вибухових речовин і засобів масового ураження, радіоактивних і наркотичних засобів; спроби створення і функціонування незаконних воєнізованих збройних формувань та намагання використати в інтересах певних сил діяльність військових формувань і правоохоронних органів держави; прояви сепаратизму, намагання автономізації за етнічною ознакою окремих регіонів України». Діючий Закон України «Про національну безпеку України» уникає такого поділу апелюючи в межах національної безпеки до воєнної безпеки, громадської безпеки і порядку, державної безпеки [1].</p> <p>.....</p> <p>На підставі критичного аналізу підходів до складових державної безпеки, беручі до уваги тенденції розвитку сучасного суспільства (глобалізаційні процеси, сформовані та прийняті до реалізації усіма країнами світу Цілі сталого розвитку, перехід людства до фази інформаційного суспільства та шостого технологічного устрою тощо) пропонується така сукупність складових державної безпеки: безпека загальнодержавного управління; політична</p>	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 41

безпека; економічна безпека; військова безпека; безпека громадського та правового порядку; соціально-гуманітарна безпека; інформаційно-комунакаційна безпека; ресурсно-екологічна безпека; техніко-техногенна безпека; міжнародно-дипломатична безпека. Змістове наповнення вказаних складових державної безпеки уявляється наступним (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Характеристика складових державної безпеки *

Вид безпеки	Визначення поняття
Загального управління	стан захищеності системи загального державного управління від різнопрофільних загроз з метою забезпечення її функціонування та подальшої розбудови
Політична	стан захищеності політичної системи держави від різних загроз з метою забезпечення її функціонування та подальшого розвитку
Економічна	стан захищеності економіки держави від різних факторних загроз в контексті забезпечення розвитку усіх її інституційних секторів
Військова	стан захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих державних інтересів від військових загроз
Громадського та правового порядку	стан захищеності життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини і громадянина від загроз їх спокую та майновим правам, а також діяльності економічних суб'єктів
Соціально-гуманітарна	стан захищеності соціальної, освітньої, наукової, культурної, духовної, медичної, медіа сфер від різновекторних загроз на забезпечення їх функціонування та подальшого розвитку
Інформаційно-комунакаційна	стан захищеності методів, процесів та способів використання обчислювальної техніки і систем зв'язу від загроз викрадення, зміни та знищення інформації з метою забезпечення ефективної організації діяльності людей
Ресурсно-екологічна	стан захищеності довкілля та надр держави від загроз порушення їх рівноваги, знищення, неефективного використання з метою їх забезпечення їх збереження та відновлення
Міжнародно-дипломатична	стан захищеності міжнародної та дипломатичної сфери держави від зовнішніх загроз державі з метою забезпечення миру та добросусідських партнерських відносин

* (авторська робота)

Така сегментація державної безпеки враховує вітчизняне нормативно-правове поле, світові підходи до визначення об'єктної уваги держави та її загроз, сучасні тенденції до розвитку громадського суспільства. Втім, за такого підходу до розподілу компонентів державної безпеки, питання ідентифікації бюджетної безпеки ускладнюється, попри традиційне наукове та нормативне її віднесення до складових фінансової безпеки, а отже надалі і економічної безпеки країни.

.....

1.3. Категоріально-понятійний апарат бюджетної безпеки

Узагальнення наведених підходів надало можливість формалізувати їх через рис.1.2. Унікаючи аналізу кожної з позицій, зауважимо, що всім їх притаманний аспектний розгляд понятійної сутності бюджетної безпеки.

Рис.1.2. Багатовекторність трактування поняття "бюджетна безпека"

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 42

2.1. Методи аналітичної діагностики бюджетної безпеки та її інформаційні джерела

Зауважимо, що порядок визначення бюджетної безпеки регламентується Методичними рекомендаціями щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затвердженими Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277. Згідно вказаному нормативного документу в основі обрахунку рівня бюджетної безпеки лежить сукупність індикаторів, формули їх обрахунку, характеристичні значення індикаторів, вагові коефіцієнти для обрахунку бюджетної безпеки (Додаток І). До індикаторів бюджетної безпеки віднесено [26]:

1. ББ1 – показник частки дефіциту/профіциту державного бюджету до ВВП (%), що визначається за формулою:

$$ББ1 = \frac{Д/Пдб}{ВВП} * 100 \quad (1.1);$$

де Д/Пдб – дефіцит/профіцит державного бюджету;

ВВП – валовий внутрішній продукт;

Межа криптичного значення цього показника сягає:

$$-6 < ББ1 < 10 \quad (1.2);$$

Оптимальним вважається значення: від -2 до 3

4.7. Зразок оформлення анотації

Анотація

Думенко Б.О. “Бюджетна безпека України: оцінка стану та перспективи вдосконалення”. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота студента II-го курсу денної/заочної форми навчання на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 256 “Національна безпека (за окремими видами забезпечення і видами діяльності). Державний університет «Житомирська політехніка». Факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин. Житомир, 2023.

Кваліфікаційна складається зі вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст викладено на _____ сторінках друкованого тексту, у тому числі _____ таблиць, _____ рисунки, _____ додатків, список використаних джерел налічує _____ найменувань.

У першому розділі “Теоретико-методологічні аспекти бюджетної безпеки”, обґрунтовано власний підхід до визначення поняття “бюджетна безпека”, розвинуто його характеристику та принципи. Проведено бібліометричний аналіз публікацій з проблематики бюджетної безпеки, а також нормативно-правове забезпечення бюджетної безпеки. На підставі цього ідентифіковано та обґрунтовано проблемні позиції забезпечення бюджетної безпеки України.

У другому розділі “Аналітична діагностика та інструменти розвитку бюджетної безпеки” було опрацьовано діючу методіку оцінки бюджетної безпеки країни. Продемонстровано застосування цієї методіки та визначено рівень бюджетної безпеки країни за 2010 – 2022 р.р.. Ідентифіковано наслідки низького рівня бюджетної безпеки країни та сформовано пропозиції щодо їх подолання. Визначено та обґрунтовано шляхи підвищення рівня бюджетної безпеки країни.

Ключові слова: бюджетна безпека, національна безпека, державний бюджет, місцеві бюджети, індикативні показники.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 43

Додаток 5

ВДГУК

на кваліфікаційну роботу поданої на здобуття ступеня магістра
за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»

(прізвище, ім'я та по батькові)

виконану на тему:

1. Оцінка якості виконання роботи

№	Критерій оцінювання	Ступінь відповідності критерію			
		відсутній	низький	середній	високий
1.1	Актуальність обраної теми				
1.2	Відповідність змісту роботи завданню				
1.3	Повнота розкриття теми				
1.4	Використання в роботі сучасних підходів та методів дослідження				
1.5	Використання в роботі передового досвіду у відповідній сфері				
1.6	Використання в роботі матеріалів базової установи / організації				
1.7	Повнота використання літературних та нормативних джерел				
1.8	Відповідність використаних джерел темі				
1.9	Точність формулювання положень				
1.10	Повнота опрацювання роботи з методичної точки зору				
1.11	Обґрунтованість рекомендацій автора				
1.12	Інноваційна новизна результатів роботи				
1.13	Практична значимість пропозицій				
1.14	Оцінка загальних вражень від кваліфікаційної роботи (оформлення, стиль і грамотність викладення тощо)				
1.15	Недоліки роботи				
1.16	Переваги роботи				

2. Оцінка праці студента над роботою

№	Критерій оцінювання	Ступінь відповідності критеріїв			
		відсутній	низький	середній	високий
2.1	Самостійність автора дослідження				
2.2	Творчий підхід				
2.3	Системна бачення процесів та явищ, пов'язаних з встановленою проблемою дослідження				
2.4	Зацікавленість, цілеспрямованість, сумлінність, наполегливість				
2.5	Відповідальність				

3. Висновок наукового керівника

№	Критерій оцінювання	Ступінь відповідності критеріїв			
		відсутній	низький	середній	високий
3.1	Відповідність якості виконаної кваліфікаційної роботи встановленим вимогам				
3.2	Можливість допуску кваліфікаційної роботи до захисту в ЕК				

Керівник

(посада)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« » _____ 20 р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 44

Додаток 6

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу поданої на здобуття ступеня магістра
за спеціальністю 256 “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)”

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

виконану на тему:

1. Оцінка якості виконання роботи

№	Критерій оцінювання	Ступінь відповідності критерію			
		відсутній	низький	середній	високий
1.1	Актуальність обраної теми				
1.2	Ступінь розкриття теми				
1.3	Використання в роботі матеріалів базової установи / організації				
1.4	Достовірність наведеної в роботі інформації, правдивість фактичних даних				
1.5	Грунтовність аналітичного розділу для розробки рекомендацій				
1.6	Актуальність рекомендацій автора				
1.7	Перспективи впровадження запропонованих рекомендацій				
1.8	Практична значущість пропозицій				
1.9	Оцінка загальних вражень від кваліфікаційної роботи (оформлення, стиль і грамотність викладення тощо)				
1.10	Недоліки роботи				
1.11	Переваги роботи				

2. Висновок рецензента

№	Критерій оцінювання	Ступінь відповідності критерію			
		відсутній	низький	середній	високий
2.1	Відповідність якості виконаної кваліфікаційної роботи встановленим вимогам				
2.2	Можливість допуску кваліфікаційної роботи до захисту в ЕК				

Рецензент

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

(посада)

«__» _____ 20__ р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 45

Додаток 7

Державний університет «Житомирська політехніка»

ПОДАННЯ

ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Направляється студент Думенко Б.О. до захисту кваліфікаційної роботи

(прізвище та ініціали)

галузь знань 25 “Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»,

(шифр галузі)

спеціальність 256 “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

(шифр спеціальності)

на тему: «Бюджетна безпека України: оцінка стану та перспективи вдосконалення»

(тема)

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Декан факультету _____ д.н. держ. упр., доц. Л.В. Сергієнко

(підпис)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

Довідка про успішність

Думенко Б.О. за період навчання на факультеті національної безпеки,

(прізвище та ініціали)

права та міжнародних відносин з 2022 року до 2023 року повністю виконав навчальний план за галуззю

знань, спеціальністю з таким розподілом

оцінок за:

національною шкалою: відмінно _____ %, добре _____ %, задовільно _____ %;

шкалою ЄКТС: А _____ %; В _____ %; С _____ %; D _____ %; E _____ %.

Секретар факультету (відділення) _____ Седляківська К.Г.

(підпис)

(ПІБ)

Висновок керівника випускної кваліфікаційної роботи

Студент(ка) Думенко Б.О. вчасно та сумлінно виконував поставленні перед ним завдання. За час виконання кваліфікаційної роботи студент(ка) Думенко Б.О. показав високі теоретичні знання та практичні навички, уміння вирішувати сучасні науково-технічні задачі на високому рівні. Кваліфікаційна робота виконана самостійно, в повному обсязі у відповідності до чинних вимог та рекомендована до захисту в екзаменаційній комісії.

Керівник роботи _____

(ПІБ та підпис)

« _____ » _____ 2023 року

Висновок кафедри про випускну кваліфікаційну роботу

Випускну кваліфікаційну роботу розглянуто. Студент(ка)

Думенко Б.О.

(прізвище та ініціали)

допускається до захисту цієї роботи в Екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри

національної безпеки,

публічного управління

та адміністрування _____ Свірко С.В.

(підпис)

(підпис)

(ПІБ)

«30» 09 2023 року.

Додаток 8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 46

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ СЛАЙДІВ

1. Слайди для мультимедійної демонстрації мають доповнювати й ілюструвати публічний виступ магістранта.

1.1. До створення слайдів рекомендується: підготувати тези виступу; продумати ключові моменти виступу і схему майбутньої презентації; вивчити наведені дані рекомендації; вибрати стиль презентації і продумати варіанти розміщення різних візуальних об'єктів.

1.2. Кількість слайдів і структура презентації залежать від особливостей виступу і в кожному окремому випадку може відрізнятися. При загальній тривалості публічного виступу магістранта 7-10 хвилин кількість слайдів презентації не має перевищувати 14-20 одиниць. При цьому кожні 25-30 сек. на екрані має щось змінюватися (наприклад: з'явиться наступна частина тексту, зміниться місце розташування якогось об'єкта, з'явиться новий слайд і т. ін.). Кожен із слайдів може складатися з одного або кількох візуальних об'єктів, які можна поділити на такі групи: текст; табличний матеріал; діаграми; рисунки і фотографії; схеми і креслення. Перша вимога до слайду: він не обов'язково має бути самопояснюючим. Часто він виявляється ефективним саме тоді, коли не може бути зрозумілим, поки магістрант його не прокоментує. Таким чином, слайд має бути підтримкою виступу магістранта, а не його заміником. На першому слайді відображаються повна назва навчального закладу і назва випускової кафедри; тема кваліфікаційної роботи, представлена на захист за спеціальністю 256 "Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)"; прізвище та ім'я по батькові доповідача; прізвище та ім'я по батькові наукового керівника; місто і рік захисту роботи. На 2-3-ох слайдах показуються актуальність теми дослідження, об'єкт і предмет, мета і завдання дослідження, інноваційний характер роботи, практична значимість одержаних результатів, апробація кваліфікаційної роботи, публікація її результатів, основні етапи дослідження.

Далі мають бути проілюстровані конкретні результати виконаної магістрантом роботи, які вносяться на захист. Це найбільш важлива частина захисту кваліфікаційної роботи, тому на неї звичайно припадає приблизно дві третини виступу, під час якого необхідно продемонструвати відповідну кількість слайдів. Заключні слайди відображають висновки з обов'язковою оцінкою магістрантом одержаних результатів виконаної роботи, а також пропозиції щодо їх впровадження.

1.3. Основні правила створення презентаційного слайда: використовуйте (за можливістю) стандартні шаблони презентації, бо вони вже опрацьовані дизайнерами; пам'ятайте, що погляд завжди спускається з правого верхнього кута в лівий нижній кут; у правому верхньому куті розміщуйте більш важливі об'єкти, а в лівому нижньому - менш важливі; враховуйте умови розділення слайда документа

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 47

на різні зони; у перший момент сприйняття увага повертається до кутів слайда; бажано обрати необхідний стиль розмітки і рідше користуватися розміткою "Пустий слайд"; вільна, "невикористана" площа наочної поверхні, - до **30%**; використана - не більш 70%; обережно змінюйте фон і кольорові співвідношення тексту та фону; пам'ятайте, що команда *Застосуйте шаблон оформлення* діє на всі слайди вашої презентації і не може бути застосована тільки до цього слайда; не варто без особливої необхідності застосовувати ефекти до заголовків слайда; використовуйте короткі текстові описи. Якомога більше застосовуйте графічний матеріал (схеми, таблиці, діаграми, рисунки); не застосовуйте яскравих і строкатих допоміжних об'єктів; не застосовуйте багато ефектів анімації; обережно використовуйте повільні ефекти анімації ("виповзання", "поява тексту по літерах" і т.д.); обережно використовуйте анімаційні ефекти для "останніх" об'єктів, щоб вони не почали пересікати попередні і мерехтіти в очах; дотримуйтесь єдиного стилю розміщення об'єктів; виберіть певні (однакові) типи ефектів для однакових за суттю об'єктів; пам'ятайте: на читання кожних 6 символів потрібна мінімум 1 секунда; пам'ятайте: сумарний час "проявлення" слайда не має перевищувати 3-5 секунд, крім випадку, коли вам дійсно необхідно затримати появу об'єкта;

1.4. Основні правила відображення тексту: лаконічний текст сприймається краще, ніж текст, засмічений додатковими елементами; в горизонтальній колонці бажано використовувати не більше 40-50 знаків, в тексті з більш довгими рядками важче шукати початок наступного рядка; шрифт, що найкраще читається, 16-20 розміру, через два інтервали, не використовуйте шрифтів менше 10 пунктів; корисно зберігати спадкоємність шрифтів і не використовувати більше трьох накреслень; виділення (**напівжирний**, *курсив*, ущільнений шрифт) треба використовувати обережно. Надлишок виділених фрагментів може виглядати нав'язливо; текст з абзацами сприймається краще за довгий, не розбитий на абзаци текст; текст з обрамленням повертає більш пильну увагу, ніж без нього.

1.5. При створенні таблиць необхідно дотримуватись таких рекомендацій: частіше застосовуйте лінії товщиною в 0,5 або 1 пункт; не застосовуйте ліній товщиною більше 3-4 пунктів; не використовуйте більше 2-х стилів ліній у вашій таблиці; необхідно уникати оформлення таблиці подвійними лініями; застосовуйте центровані абзаци в заголовках таблиці; не використовуйте більше двох варіантів заливки осередку таблиці; необхідно уникати заливки осередків таблиці сірим кольором (інтенсивність понад 30). Забезпечте зазор між текстом таблиці та її границею не менше 3 пунктів, а краще 6 або 9 пунктів; формуйте таблицю так, щоб був виділений лише один рядок (колонка) з найважливішим результатом.

1.6. При використанні діаграм дотримуйтесь таких рекомендацій: не зловживайте ефектами об'єму, інакше ви втратите наочність вашої діаграми; виділяйте червоним кольором найважливіший графік; використовуйте максимально контрастні кольори для різних графіків (а краще різноманітні штрихи); не використовуйте велику кількість графіків на одній діаграмі.

1.7. При застосуванні та виборі кольорів пам'ятайте, що у міру комфортності-дискомфортності колірні поєднання розташовуються в такому порядку (за убаванням): *зона комфортності* (синій на білому; чорний на жовтому; зелений на білому; чорний на білому; жовтий на чорному; білий на чорному; зелений на червоному; червоний на жовтому); *нейтральне сприймання* (білий на синьому; червоний на білому; синій на жовтому; оранжевий на чорному; жовтий на синьому; оранжевий на білому; білий на зеленому); *зона дискомфорності* (не рекомендується використовувати) (червоний на зеленому; коричневий на білому; білий на коричневому; коричневий на жовтому; жовтий на коричневому; білий на червоному; жовтий на червоному).

1.8. Презентація має бути виконана за один тиждень до захисту кваліфікаційної роботи.

Презентації подаються в електронному виді. Назва файлу презентації – прізвище магістранта.

Додаток 9

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 48

ПРАВИЛА ТА НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Написання та захист кваліфікаційної роботи, оприлюднення результатів магістерського дослідження є відповідальним і найважливішим етапом здобувача- магістранта на шляху отримання диплому магістра і підтвердження здобутої кваліфікації. Рівень і якість кваліфікаційної роботи вимагає не тільки чіткої структури, змістового фактажу та актуальних досліджень, але й дотримання норм академічної доброчесності.

Адже одним з основних завдань Закону України «Про освіту» є удосконалення правових механізмів реалізації конституційного права громадян на рівний доступ до якісної освіти на всіх рівнях; створення умов для освіти особи упродовж життя (запровадження таких видів освіти як формальної, неформальної та інформальної); удосконалення нормативно- правової бази освіти, у тому числі розроблення новітніх програм, зорієнтованих на модернізацію системи перепідготовки, підвищення кваліфікації та стажування педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівників навчальних закладів, тощо. З огляду на проблему щодо дотримання норм та правил академічної доброчесності магістрантами, особливої уваги заслуговує стаття 42 Закону присвячена академічній доброчесності. Важливими засадами у ній є:

1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів, як нових наукових результатів;

- *фабрикація*– вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- *списування* – використання письмових робіт із зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- *обман*– надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21-05- 05.01/256.00.1/М/ОК22- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 54 / 49

- *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

4. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

5. Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

6. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління закладу освіти з урахуванням вимог цього Закону та спеціальних законів.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права: ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження; особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності; знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності; оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

7. Форми та види академічної відповідальності закладів освіти визначаються спеціальними законами. За дії (бездіяльність), що цим Законом визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності на підставі та в порядку, визначеному законом. При дотриманні основних норм та вимог щодо академічної доброчесності при написанні кваліфікаційної роботи слід користуватися не лише Законом України «Про освіту» (прийнятим від 05.09.2017 р., який набрав чинності від 28.09.2017 р.), але й Положенням «Про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Державному університеті «Житомирська політехніка» (прийнятим на засіданні Вченої ради Державного університету «Житомирська політехніка» від 26 червня 2020 р., протоколом № 4).